

PLA

D'ACCIÓ

TUTORIAL

ÍNDIX

ÍNDIX.....	1
1. Introducció	4
1.1. Justificació. L'acció tutorial. Normativa.....	4
2. Estructura organitzativa de la tutoria a l'INS	7
2.1. Les tutories i atenció a la diversitat	7
2.2. Coordinació primària-secundària.....	7
2.3. Control de l'assistència dels alumnes a classe.....	8
2.4. La disciplina al centre	9
2.4.1. La mediació escolar	9
3. L'acció tutorial.....	11
3.1. Trets generals de l'acció tutorial	11
3.2. El professor o professora tutor/a	11
3.3. Funcions del tutor o tutora	12
a) Coordinar la tasca educativa entre els membres de l'equip docent.....	12
b) Detectar i conèixer els interessos i els problemes del alumne/a.....	12
c) Cohesionar el grup-classe.....	13
d) Orientar i assessorar a l' alumne.....	13
e) Coordinar la tasca educativa amb les famílies dels seus alumnes.....	13
3.4. L'acció tutorial dels professors/es de l'equip docent sobre el grup-classe	14
3.5. Actuacions externes	14
4. Metodologia de la tutoria	16
a) Amb els alumnes	16
b) Amb els professors i professores de l'equip docent	16
5. Orientació acadèmica	17
5.1. Descripció de la proposta i objectius	17
5.2. Justificació	17
5.3. Temporització de l'orientació	17
5.4. Persones i recursos implicades en el procés d'orientació	18
5.4.1. Tutors de grup.....	18
5.4.2. Comissió d'atenció a l'escola inclusiva (CAEI).....	19
5.4.3. Agents externs a l'Institut.....	20
5.5. Orientació al primer cicle d'ESO.....	20

5.5.1. Objectius	20
5.5.2. Temporització	20
5.6. Orientació al segon cicle d'ESO	22
5.6.1. Objectius	22
5.6.2. Temporització	22
5.6.3. Orientació acadèmica a 3r d'ESO	23
5.6.4. Orientació a 4t d'ESO.....	25
5.7. Orientació al batxillerat	27
5.7.1. Objectius	27
5.7.2. Temporització	27
5.7.3. Orientació a 1r de Batxillerat.....	28
5.7.4. Orientació a 2n de batxillerat.....	29
ANNEX I. Fitxa personal de l'alumne	31
ANNEX II. Full de seguiment.....	32
ANNEX III. Comunicat d'absentisme.....	33
ANNEX IV. Resultats de l'orientació a 4t d'ESO	35
ANNEX V. L'entrevista	41
a) Generalitats sobre l'entrevista	41
b) Elements pràctics de l'entrevista amb l'alumne.....	41
c) A l'entrevista cal evitar	42
d) Guió orientatiu de l'entrevista amb l'alumne/a	42
ANNEX VI. Reunions amb els pares del grup classe.....	45
a) Objectius de la primera reunió amb els pares i tutors del grup classe	45
b) Generalitats de l'entrevista amb els pares	45
c) Elements pràctics de l'entrevista amb els pares	46
d) Guió orientatiu per l'entrevista amb els pares	46
e) Model registre d'entrevista amb alumnes o pares.....	48
ANNEX VII. Els professors de l'equip docent com a potenciadors del procés d'aprenentatge.....	49
a) La intencionalitat	49
b) La transferència	49
c) El significant.....	49
d) Sentit de competència.....	50
e) La participació activa.....	50

f) Mediator de la individualització	50
g) L'adaptació a situacions noves	51
ANNEX VIII. Atenció per part dels professors vers els alumnes	52
ANNEX IX. Psicologia de l'adolescent	53
Comparativa entre els diferents canvis a l'adolescència	55
ANNEX X. Idees a tenir en compte quan es treballa amb preadolescents, adolescents i joves	56
ANNEX XI. Decàleg sobre la dinàmica dels grups	59
ANNEX XII. Decàleg de l'educador i l'educadora	60

1. Introducció

El present PAT té com a finalitat desenvolupar íntegrament l'alumnat des de les pròpies potencialitats innates a fi i efecte de millorar la seva qualitat de vida i de contribuir a la seva felicitat des d'ell/a mateix/a.

És important ajudar l'alumne a reforçar la seva identitat, a desenvolupar el seu autoconcepte i autoestima, des del seu propi coneixement formant-se des d'uns valors de referència com són: tolerància, respecte vers els altres, esforç, responsabilitat, autonomia, respectar i complir les normes de societat ...

És important que el tutor/a conegui les habilitats i capacitats de cadascun dels seus alumnes i aquests es trobin reconeguts pel primer. Cal un contacte personal amb cadascun dels alumnes mitjançant una entrevista personal i alhora la dinamització de la tutoria on l'alumne sigui capaç de reconèixer i valorar les seves aptituds i actituds i millorar-les en benefici propi i de la col·lectivitat.

Per a facilitar que l'alumne es conegui a si mateix és important afavorir la reflexió sobre tots els esdeveniments que succeeixen al seu voltant i les respostes que generen. Acceptant-se tal com és i proposant-se fites de millora i/o de canvi l'alumne/a camina vers la construcció positiva de la seva persona.

L'acció tutorial ha d'estar caracteritzada per la interacció personal entre tots els membres del grup classe i el professor/a tutor/a.

El tutor/a ha de tenir present que els alumnes de l'ESO entre 12 i 16 anys són agents en continu canvi. Per tant l'alumne ha d'aconseguir un nivell adequat d'integració i equilibri entre la dimensió cognitiva i afectiva.

L'alumnat ha de prendre consciència que li correspon assumir un rol actiu en la conducció de la seva vida, i que haurà d'utilitzar els recursos necessaris per a respondre de manera adaptada. Fita que s'aconsegueix des de l'establiment de fites personals per a la construcció del seu projecte personal.

L'alumne/a ha d'aconseguir també un adequat coneixement de les seves emocions, els seus sentiments i reaccions, saber manifestar-les, saber enfrontar-se a les dificultats i trobar solucions adients a les seves necessitats i a les dels altres.

Ha de desenvolupar les relacions interpersonals al seu voltant i, per tant, serà clau desenvolupar les habilitats d'empatia (vers el coneixement dels altres) i assertivitat (vers l'exposició de les pròpies idees i necessitats) en la seva comunicació i en l'exposició de les seves idees, necessitats, etc.

1.1. Justificació. L'acció tutorial. Normativa

L'acompanyament personalitzat del procés d'aprenentatge i d'escolarització de l'alumne s'ha de considerar com un eix vertebrador de la formació. Els centres han d'implementar estratègies organitzatives dins el seu projecte educatiu per fer de l'orientació educativa una eina

bàsica per atendre la diversitat i la singularitat dels alumnes.

La responsabilitat de l'orientació educativa i de l'acció tutorial és de tot l'equip docent i requereix una correcta planificació i coordinació del conjunt del centre.

Les actuacions de tutoria i d'orientació han de respondre a criteris ajustats als nivells de l'etapa i, també per això, a plantejaments adequats als nivells i ritmes d'aprenentatge competencial de l'alumne, tant del seu procés autonomitzador com de la seva maduresa personal i integració social. Això demana al centre una intervenció educativa de conjunt i continuada que s'ha de recollir en un Pla d'acció tutorial i que dona resposta a una manera de treballar, de fer i de ser del centre projectada cap al desenvolupament integral dels alumnes.

Correspon a l'equip directiu la planificació, coordinació i avaluació de la tutoria i l'orientació. Els professors especialistes de l'orientació educativa han de dinamitzar i assessorar l'equip directiu i l'equip de professors. L'acció tutorial és el conjunt d'accions educatives que contribueixen al desenvolupament personal dels alumnes, al seguiment del seu procés d'aprenentatge i a l'orientació escolar, acadèmica i professional. El seu objectiu és potenciar la maduresa dels alumnes, la seva autonomia i la capacitat de prendre decisions coherents i responsables, de manera que tots els alumnes aconseguixin un millor creixement personal i una bona integració social. Així mateix, l'acció tutorial ha de contribuir al desenvolupament d'una dinàmica positiva en el grup classe i a la implicació de l'alumnat en la dinàmica del centre. L'acció tutorial ha d'emmarcar el conjunt d'actuacions que tenen lloc en el centre educatiu, tot integrant les funcions del tutor/a i les actuacions d'altres professionals i òrgans (professorat, departaments didàctics, equips docents, comissions, etc.).

Pel que fa a l'acció tutorial, el centre ha de concretar els objectius i les activitats que es duen a terme en relació amb:

- L'orientació personal, escolar, acadèmica i professional de l'alumnat.
- La cohesió i dinamització del grup classe.
- La coordinació de l'activitat educativa entre els membres dels equips docents.
- La comunicació del centre amb les famílies de l'alumnat.
- La col·laboració en aspectes organitzatius del centre.

La tutoria ha de garantir l'espai i el temps específic per treballar el currículum que afavoreix l'aprenentatge de l'autonomia i la formació integral de l'alumne. En aquest sentit, la tutoria consisteix en un conjunt d'activitats educatives interrelacionades destinades a l'entrenament i l'hàbit de les competències següents:

- aprendre a ser un mateix (amb confiança, responsabilitat, seguretat, autoconeixement, constància i autoestima)
- aprendre a ser autònom (a partir de la cura d'un mateix i de l'entorn, de participar i orientar-se en la presa de decisions en l'espai i en el temps)
- aprendre a aprendre (amb hàbits de treball, pautes d'estudi, capacitat d'esforç, disciplina, atenció, reflexió, escolta activa, pensament divergent, crític i creatiu)
- aprendre a comunicar-se (a partir de l'expressió de les pròpies emocions, sentiments, necessitats i idees, capaç de conversar en grup per construir, tenint en compte la comunicació

verbal però també la no verbal)

- aprendre a viure junts (a partir de les relacions amb els altres, el treball de cooperació, la comprensió i interacció amb la realitat social i el valor i respecte per les diferències)

És important que els continguts es planifiquin tenint en compte el moment evolutiu de l'alumnat, a fi de tractar-los amb la profunditat i la periodicitat adients.

El Pla d'acció tutorial del centre ha de concretar els aspectes organitzatius i funcionals de l'acció tutorial i els procediments de seguiment i d'avaluació, i ha d'esdevenir el referent per a la coordinació del professorat i per al desenvolupament de l'acció educativa. L'acció tutorial s'ha de programar cada curs tenint en compte el conjunt de tota l'etapa.

La prevenció de l'abandó escolar i l'absentisme ha de ser una prioritat de l'acció tutorial a l'educació secundària obligatòria. En aquest sentit, la tutoria, com a part de l'acció docent, ha de donar resposta a la diversitat de ritmes, nivells i estils d'aprenentatge i a les diferents situacions personals mitjançant la detecció precoç de les dificultats i les potencialitats dels alumnes. Així mateix, ha de promoure la continuïtat cap als estudis postobligatoris del màxim nombre possible d'alumnes.

L'acció tutorial ha d'incorporar elements que permetin la implicació i l'autonomia dels alumnes en el procés educatiu, el desenvolupament d'un clima positiu en el grup i la vinculació dels alumnes en la dinàmica del centre. D'acord amb el projecte educatiu, el centre ha de definir els aspectes organitzatius i funcionals de l'acció tutorial, així com els procediments de seguiment i d'avaluació, tenint en compte el conjunt de l'etapa educativa de què es tracti. Aquests aspectes formen part de les normes d'organització i funcionament del centre i la seva concreció per a cada curs i també de la programació general anual.

A través de la tutoria es planifica la implicació i la col·laboració de les famílies per donar-los suport en l'educació dels fills i donar orientacions i pautes per al procés d'aprenentatge que fan a casa. El tutor de l'alumne i la família han d'establir els acords i compromisos adequats per dur a terme les mesures educatives segons les característiques i necessitats de l'alumne. Aquests han de quedar recollits a la carta de compromís educatiu.

2. Estructura organitzativa de la tutoria a l'INS

2.1. Les tutories i atenció a la diversitat

L'INS Vila-seca és un institut d'ESO i Batxillerat del municipi de Vila-seca. Actualment té més de 800 alumnes i una dotació aproximada de més 70 professors.

Cadascun dels grups té assignat un professor/a tutor/a que dedica:

- 1 hora setmanal d'activitats específiques de tutoria amb el grup/classe i dins de l'horari escolar.
- 1 hora setmanal de coordinació amb la resta de tutors del mateix curs. Les setmanes en què aquesta no es realitzarà, els tutors faran una hora d'atenció individualitzada a alumnes del grup classe. La reunió de coordinació està presidida per les coordinadores de cicle (dues a l'ESO i una de batxillerat).
- 2 hores setmanals de treball personal. Aquestes hores estan assignades com "Treball personal de tutoria" i poden incloure atencions individualitzades als alumnes, reunions amb les famílies, gestió de les faltes d'assistència o qualsevol altra activitat derivada de la seva funció com a tutor del grup

2.2. Coordinació primària-secundària

Amb la finalitat de tenir el màxim d'informació dels alumnes que s'incorporen al centre procedents de primària, s'ha fet un protocol d'actuació per a la coordinació entre els dos nivells seguint una sèrie de passos fixos:

A finals del mes de **juny** el coordinador pedagògic i la coordinadora de primer cicle, reabran a l'institut als centres de primària (a data d'avui en són set: Escola Canaleta, Escola Miramar, Escola Mestral, Escola Antoni Torroja i Miret, Escola Sant Bernat Calvó, Escola La Plana i l'escola Cal·lípolis). Aquesta reunió es farà en presència dels representants de l'EAP. En aquestes reunions, els centres de primària lliuren als representants de l'institut tota la documentació de l'alumnat que s'incorporarà durant el següent curs: document de traspàs de l'alumne, històric dels seus estudis, resultats de les competències bàsiques i altres informacions a tenir en compte (com per exemple els possibles plans individualitzats). Per altra banda, l'EAP lliurarà els informes de cànodi d'etapa de tots els alumnes que en tinguin, així com les recomanacions per millorar l'adaptació de l'alumnat amb necessitats educatives a la nova etapa. A més es parla de cadascun dels alumnes, explicant cada situació que, per tal d'obtenir un coneixement òptim dels futurs alumnes, sigui requerit (problemàtiques familiars, nivell socio-cultural, nivell acadèmic, possibles referents, ...).

Aquesta informació s'utilitza per tal de fer la distribució dels alumnes als grups, donant prioritat a possibles agrupacions que ja funcionin a primària, als resultats de les competències bàsiques (per ser unes proves homogènies), als resultats acadèmics en el centre de procedència i a les compatibilitats o incompatibilitats verbalitzades pels mestres de primària.

Durant el mes de **setembre** es manté el contacte amb els centres de primària per tal de tractar aquells casos que al juny no estaven ben ubicats (ja sigui perquè no van fer la

preinscripció, o per qualsevol altra circumstància). Aquest segon contacte normalment es fa a través de trucades telefòniques

Després del primer trimestre i entre finals de **gener** i principis de **febrer**, des de coordinació pedagògica, juntament amb la coordinadora de primer cicle d'ESO, es fa una segona coordinació, fent una visita als centres de primària. En aquesta visita es porten els resultats dels alumnes procedents de cadascun dels centres, corresponents al primer trimestre, així com una tornada a les indicacions donades pels mestres de primària. D'aquesta manera es manté informats als centres de primària de la incorporació a la secundària dels seus ex-alumnes. Per tal de fer aquesta visita s'elabora un informe on, a més dels resultats individuals dels alumnes, es presenta un estudi (comparatiu amb anys anteriors) dels resultats de cada matèria. D'aquesta manera es poden detectar possibles mancances, punts forts o punts de millora en la relació entre els dos nivells d'ensenyament.

2.3. Control de l'assistència dels alumnes a classe

Des de la direcció del centre s'ha decidit fer una inversió en una plataforma que permetrà optimitzar el seguiment de l'absentisme a les classes, així com la comunicació a les famílies. Aquesta plataforma (iEduca/TokApp), permet l'accés d'usuaris de diferent nivell: alumnes, famílies i professors (amb diferent accés depenent dels seus càrrecs; tutors, coordinadors, direcció, ...), de manera que cadascun dels usuaris pugui trobar la informació adequada.

Els/les professors/es controlen l'assistència dels alumnes utilitzant les eines proporcionades pel programari; en acabar la jornada laboral del professorat, la informació ha d'estar tota introduïda al programari aprofitant la connexió d'Internet a les aules, els professors es connecten a Internet per tal de posar al dia les faltes d'assistència, així com qualsevol incidència del dia com poden ser:

- Falta d'assistència o retards
- Falta de material necessari pel correcte desenvolupament de la classe
- Actitud i comportament
- Realització de la feina encomanada pel professor/a
- Qualsevol altra comunicació que es vulgui fer arribar a les famílies

Al professor/a tutor/a li arriba aquesta informació puntualment, doncs la plataforma envia un missatge automàtic al tutor quan hi ha una incidència a un alumne. Per altra banda aquesta informació arriba a les famílies en un informe setmanal o en qualsevol moment que es desitgi connectar al programa.

A través de la plataforma els tutors poden tenir accés a la comunicació amb les famílies en qualsevol moment, però, encara que hem comentat que als pares se'ls envia la informació setmanalment, en cas extraordinari (quan el tutor detecta alguna anomalia en el funcionament de l'alumne al centre com que es detecti una falta d'assistència sospitosa de no ser justificada o una acumulació d'incidències) el tutor/a ho envia en el moment en que són detectades, generalment després d'haver intentat localitzar als pares o als tutors telefònicament.

Per tal de facilitar la justificació de les faltes d'assistència, es permet aquesta justificació,

les famílies poden utilitzar qualsevol mitjà de comunicació amb el tutor/a: telefònicament, presencial, mitjançant l'agenda escolar o a la plataforma ieduca.

Utilització d'un **full de resum mensual de les faltes d'assistència**: A part del control de cada professor o dels tutors de grup, des de coordinació pedagògica es fa un rigorós control de l'absentisme a través d'uns fulls que mensualment han d'omplir els tutors per tal de d'explicar l'absentisme al seu grup. Aquest document el tenen compartit els tutors a un full de càlcul de Google per facilitar l'accés de tots els tutors i els membres de direcció. Un cop es detecta un absentisme injustificat per part d'algun alumne, s'extreu l'informe de les faltes d'assistència al centre i s'estudien les possibles actuacions a dur:

Utilització d'un **full de control d'assistència**: consisteix en un full setmanal en què els professors de cada matèria han de signar en el lloc corresponent a l'hora i dia de la seva matèria, amb l'objectiu de demostrar l'assistència de l'alumne a totes les classes. Aquesta mesura es pren amb acord de les famílies i s'utilitza per motivar l'assistència dels alumnes amb el suport del seguiment del full per part dels pares.

Utilització del **full de seguiment** (annex II): es tracta, igual que en el cas anterior, d'un full setmanal, on els professors, a més de fer constar l'assistència a classe, afegeixen anotacions referides a deures, comportament, atenció, ... D'aquesta manera, les famílies (que han de signar el full diàriament), tenen constància de l'assistència i de l'aprofitament dels seus fills.

En el cas de detectar-ne un absentisme més greu, es comunica a serveis socials, ja sigui durant les comissions socials (mensuals) o mitjançant el correu electrònic i es pacten altres actuacions. En el moment de demanar l'actuació dels serveis socials, s'omple la sol·licitud corresponent, utilitzant el **comunicat d'absentisme** (annex III). D'aquesta manera des de serveis socials fan altres feines més directament relacionades amb les famílies implicades.

En cas d'absentisme greu la directora ho comunica a inspecció a través del protocol per aquest fi.

2.4. La disciplina al centre

L'institut disposa, aprovat pel Consell Escolar de Centre, del seu propi sistema corrector i/o sancionador d'actes que es donin en perjudici de la convivència escolar o dels membres de la comunitat escolar.

A les parets de les aules dels alumnes de 1r i 2n d'ESO, (on es fan les classes de totes les matèries excepte educació física, laboratori, taller de tecnologia i visual i plàstica) pengen una sèrie de normes bàsiques, el compliment de les quals exigeix l'equip docent del respectiu nivell.

Els protocols i criteris seguits al centre per tal de dur a terme les actuacions a nivell de sancions estan detallades al NOFC.

2.4.1. La mediació escolar

Per afavorir el principi del diàleg i la resolució de conflictes de manera pacífica i satisfactòria, l'INS té engegat des del curs 05-06 un pla de mediació escolar des del qual es poden resoldre tots aquells conflictes sorgits entre els alumnes (grup d'iguals) i que no siguin constitutius de falta greu.

El procés mediador té com a fita corregir la conducta de l'alumne/a fent-lo discernir des de la reflexió de la sanció entre una conducta deplorable i perjudicial per la comunitat escolar i una altra positiva. I alhora reduir la tensió, si és el cas, que es genera després d'actituds greument lesives vers la convivència dins del marc de la comunitat escolar.

3. L'acció tutorial

3.1. Trets generals de l'acció tutorial

La tutoria és un espai educatiu que ha de donar resposta a les necessitats i interessos dels alumnes, formulades per ells o pels professors i professores. Les activitats de tutoria han de donar resposta a les necessitats que vagin sortint al dia rere dia al grup classe i més individualment a l'alumne i planificar activitats que vagin adreçades a la pròpia maduració de cada alumne.

El treball del tutor o tutora té com a finalitat garantir i coordinar el treball del professorat que més directament incideix sobre el seu grup d'alumnes.

L'acció tutorial s'ha d'entendre com una funció orientadora i integradora en la qual es vetlla pel desenvolupament, tant personal com a grupal: maduratiu, vocacional i professional de l'alumne. L'orientació es durà a terme amb tot el professorat que intervé a l'equip docent del grup. Quan els alumnes arriben a 3r d'ESO es fa una primera orientació, per tal que puguin fer de la millor manera la tria dels itineraris que s'ofereixen pels alumnes de 4t d'ESO; si bé l'orientació vocacional de l'alumne es durà a terme, generalment, a 4t d'ESO, des del departament d'orientació del centre treballant conjuntament amb els tutors i tutores dels alumnes i els coordinadors pedagògic i d'ESO i quan l'alumne ja hagi complert 16 anys i es trobi en cursos inferiors a 4t d'ESO.

“La funció docent no té com a únic objectiu impartir coneixements i procediments, sinó també actituds, valors i normes i té per objecte, el ple desenvolupament personal dels alumnes, un desenvolupament que implica, per part dels professors l'exercici de la funció tutorial”.

La tutoria suposa la integració de tots els aspectes que afavoreixen el desenvolupament íntegre de la persona i per tant no es circumscriuen exclusivament al procés docent a la classe ordinària sinó a tota la realitat que envolta a l'alumne i implica a tots els professors de l'INS, una mica més als tutors i tutores i membres de l'equip docent; però mai exclusivament. Tot el professorat de l'equip docent és responsable del seguiment de l'alumne, encara que de manera específica recaigui sobre el tutor o tutora.

La tutoria, igual que la resta d'àrees, ha de garantir que:

- Els continguts siguin significatius per l'alumne/a.
- L'estructura dels processos d'aprenentatge permetin a l'alumne construir, des d'un conflicte cognitiu la seva maduració afectiva.
- Les relacions interpersonals, actuïn de vehicle per a que l'alumne pugui elaborar el seu propi procés d'aprenentatge i maduració.

3.2. El professor o professora tutor/a

L'acció tutorial s'emmarca en el seguiment del procés personal de l'alumnat i en un intent de potenciar l'atenció a la diversitat de l'alumne (madurativa, social, cultural, econòmica, acadèmica i ètnica).

El professor tutor és el responsable de l'itinerari que realitza l'alumne/a i el grup-classe, disposa d'una visió molt completa sobre el procés que realitza l'alumne/a i el grup donat que conflueixen gran nombre d'informacions.

D'altra banda el/la professor/a tutor/a i la resta de l'equip docent es converteixen referent a nivell d'actituds, valors i normes i fins i tot un possible model a imitar, per això és força important que aquest sigui conscient d'aquesta possibilitat i de les conseqüències que se'n poden derivar.

3.3. Funcions del tutor o tutora

a) Coordinar la tasca educativa entre els membres de l'equip docent

- Recollint informació sobre el procés acadèmic i evolutiu de l'alumne i coordinant les sessions d'avaluació i traslladant a la família les decisions que s'adopten.
- Fent un Seguiment de la realització de les tasques encomanades pels diferents professors de l'equip docent als alumnes.
- Coordinant l'acció tutorial amb d'altres tutors del mateix nivell.
- Coordinant les estratègies d'organització comunes a tota la classe.
- Analitzant les problemàtiques que sorgeixen al grup i buscar el consens necessari en l'aplicació de estratègies resolutives.
- Analitzant a les sessions d'avaluació trimestrals els procés seguit pel grup – classe respecte a l'assoliment dels objectius marcats i prendre decisions en la resolució de les dificultats sorgides. la tasca educativa entre els membres de l'equip docent.

b) Detectar i conèixer els interessos i els problemes del alumne/a

- Observant sistemàticament a l'alumne.
- Escoltant i comunicant-se.
- Regulant les emocions i sentiments del grup, permetre que aflorin, que siguin respectades per tots els membres del grup i canalitzades.
- Coordinant la integració de l'alumne al centre, s'haurà de tenir especial cura amb els alumnes nouvinguts posant-li un/a alumne/a com a amfitrió durant els primers dies.
- Canalitzant les inquietuds que sorgeixen al grup.
- Realitzant entrevistes individualitzades amb els tutoritzats.
- Mantenint contactes periòdics amb la família o tutors legals de l'alumne, o compartint la informació sobre l'alumne amb la família, respectant sempre la confidencialitat del cas.
- Afavorint el procés maduratiu de l'alumne/a en les seves tres dimensions: física, psicològic-emotiu i intel·lectual.
- Fent el seguiment del control de faltes d'assistència i de les possibles incidències que pertorbin el procés acadèmic de l'alumne.

- Coneixent afeccions, hobbies, habilitats, capacitats i tot allò que ens permeti millorar la qualitat de la nostra acció educativa.
- Facilitant la mediació com a element bàsic en la resolució de conflictes.
- Donant pautes de comportament a l'alumne si és el cas.

c) *Cohesionar el grup-classe.*

- Realitzant activitats de dinàmica de grups.
- Afavorint la participació dels alumnes en les sortides que es realitzin a nivell de grup i activitats lúdiques com a campionats esportius, teatre, ping-pong, taller de cuina...
- Coneixent i respectant la cultura dels companys i companyes de classe nous i noves.
- Potenciant el treball cooperatiu dins l'aula des d'activitats pràctiques, depenent dels interessos i les necessitats dels alumnes.
- Arbitrant, clarificant i mediant en els "conflictes al grup".
- Repartint les responsabilitats entre els membres del grup.
- Desenvolupant nous comportaments socials i proporcionar habilitats socials als alumnes amb mancances d'aquestes.
- Fent complir les normes de convivència establertes pel centre i pel grup classe.

d) *Orientar i assessorar a l'alumne.*

- Informant als alumnes sobre les possibilitats educatives i professionals que millor s'adaptin a les particularitats de l'alumne.
- Informant sobre les sessions d'avaluació als alumnes i traslladar a l'alumne les orientacions suggerides per l'equip docent.
- Informant als alumnes dels seus resultats acadèmics, facilitant la reflexió responsable de l'alumne o del grup i el diàleg alumne/es - professor/s.
- Orientant vocacionalment l'alumne/a, des de seves habilitats, actituds i aptituds pròpies. En la tria de matèries optatives i posteriorment a nivell de Batxillerat i CFGM.
- Orientant en tècniques d'estudi a l'alumne, horari setmanal, distribució de tasques, etc.

e) *Coordinar la tasca educativa amb les famílies dels seus alumnes.*

- Coneixent l'entorn socio-cultural i familiar de l'alumne.
- Mantenint contacte periòdic amb les famílies dels seus alumnes i de manera especial amb aquells que presentin dificultats en l'aprenentatge o en la convivència escolar.
- Informant periòdicament de les possibles incidències de l'alumne/a com poden ser: absències no justificades, manca de material, comportaments disruptius a classe o que dificulten el normal desenvolupament de la vida acadèmica.
- Informant trimestralment a la família sobre el resultat acadèmic de l'alumne.
- Mantenir contactes telefònics i/o personals sempre que es consideri oportú per una de

les parts.

- Establint pautes d'actuació conjuntes par a millorar l'actitud de l'alumne/a.

3.4. L'acció tutorial dels professors/es de l'equip docent sobre el grup-classe

Elements a tenir present a l'hora d'impartir la classe al grup:

- Assegurar el respecte vers cadascun dels seus companys/es.
- Fomentar els valors de: responsabilitat, tolerància, respecte, solidaritat, estima vers la pròpia cultura i la cultura autòctona, fomentar l'estima per la natura i el propi entorn.
- Afavorir la participació dels alumnes a la classe.
- Potenciar la cultura de l'esforç i la superació com a eina de progrés i de millora de la pròpia autoestima de l'alumne.
- Fomentar les aportacions individuals i col·lectives dels alumnes.
- Exigir a l'alumne/a al nivell del seu procés maduratiu i de les seves capacitats.
- Fer servir el diàleg com a eina en la resolució de conflictes i en la presa de decisions.

3.5. Actuacions externes

Durant el curs, i a més de l'acció dels tutors, a les hores de tutoria es fan actuacions d'altres col·lectius:

Programa "Salut Jove": La **Fundació privada enXarxa**, gràcies a la col·laboració de l'Ajuntament de Vila-seca, fa unes actuacions destinades a millorar l'adaptació dels alumnes al seu entorn. En aquest programa, s'han afegit xerrades portades a terme per psicòlogues contractades directament per l'Ajuntament i que complementen la formació rebuda per l'alumnat.

El programa "Salut jove" neix a partir d'un estudi d'investigació realitzat durant el curs 2005-06. Aquest estudi va ser dut a terme als instituts i a tots els agents educatius de la zona, i pretenia detectar les necessitats i inquietuds dels adolescents i joves de Vila-seca. Després de cinc cursos, realitzant tallers i actuacions a les aules, es va elaborar el segon estudi de recerca. Utilitzant la mateixa línia metodològica per tal d'analitzar quines millores es podien fer en el programa per tal de cobrir i satisfer les necessitats del jovent.

Seguint tot aquest procés, des de l'ajuntament es proposen una sèrie de tallers. Aquesta proposta és presentada al coordinador pedagògic en començar el curs (normalment a finals del primer trimestre). A continuació es fa una reunió amb els tutors de cadascun dels cursos afectats. En aquesta reunió, els professionals d'enXarxa presenten als tutors la seva proposta d'actuacions, i els tutors fan propostes d'adaptar aquesta proposta inicials segons la tipologia d'alumnat que tenen a l'aula.

Els tallers consten de tres o quatre sessions i estan pensades per a les hores de tutoria.

Aquestes actuacions comencen, generalment, durant el primer trimestre i s'allarguen fins a finals de maig. A l'hora de fer el calendari, s'intenta que les sessions deixin alguna hora de tutoria lliure per tal que els tutors puguin atendre altres necessitats dels alumnes i, per tant, les actuacions en un grup classe s'allarguen durant cinc setmanes en què les actuacions es fan en setmanes alternes.

En començar i acabar cada sessió els formadors tenen un espai per tal de comentar les incidències de cada sessió amb els tutors, i en finalitzar totes les sessions d'un nivell, s'intenta fer una posada en comú del funcionament de totes les sessions en una reunió entre els monitors, els tutors i el coordinador pedagògic. En finalitzar totes les actuacions, i durant els darrers dies del curs es fa un acte de cloenda i de presentació de conclusions davant de tots els agents socials involucrats en el projecte.

L'ABS Vila-seca; des de l'Àrea Bàsica, es vetlla perquè hi hagi la presència setmanalment d'un infermer al centre, que està a demanda de l'alumnat per resoldre dubtes relacionades amb la seva salut personal i per acompanyar-los en tot allò que es requereixi. L'infermer, gràcies a la seva relació amb salut és també consultat de manera continuada per la direcció de l'institut per tal de resoldre situacions que es van presentant al centre relacionat amb la salut de l'alumnat. Aquestes intervencions es fan tant en forma d'actuacions individuals amb l'alumnat, com en forma de xerrades dirigides a tot l'alumnat i que es fan al llarg del curs distribuïdes per cursos segons les temàtiques. Per altra banda, també es relaciona amb tot el professorat subministrant vacunes i fent sessions formatives per tal de millorar l'atenció a l'alumnat. També, anualment es subministra a tots els alumnes de segon d'ESO de la vacuna de tètanus, diftèria, així com d'altres malalties que es van afegint al calendari vacunal (com és el cas de la meningitis).

L'Ajuntament de Vila-seca organitza activitats de manera periòdica amb els alumnes dels diversos cursos de l'institut. Entre aquestes activitats està la subvenció de grups de conversa en anglès fora de l'horari dels alumnes, visites a instal·lacions de caire científic, actes contra la violència de gènere, actes per a la conscienciació davant els accidents de transit, i altres actuacions que ajuden els alumnes a ser conscients del seu entorn social.

La **Universitat Rovira i Virgili** organitza tallers i xerrades dirigides, generalment, a alumnes de quart d'ESO i de batxillerat destinats a donar a conèixer la pròpia universitat i els estudis que s'hi realitzen.

Seguint amb la iniciativa que van tenir la Universitat i l'Ajuntament per al curs 2016-17, s'ha donat accés al CRAI de la URV a Vila-seca, a tots els alumnes de batxillerat de l'institut. Per tal de fer-ho s'han hagut d'apuntar i han fet una visita a les instal·lacions.

4. Metodologia de la tutoria

L'acció tutorial s'ha d'organitzar al voltant dels alumnes, els pares i mares i l'equip docent.

a) Amb els alumnes

La metodologia està adaptada a les necessitats concretes dels alumnes, tenint en compte el treball de gradació de les activitats que contemplin la diversitat d'estils d'aprenentatge, d'interessos, capacitats, dels alumnes del grup classe.

El lloc on es realitzaran les activitats serà l'aula ordinària, tot i que es convenient que segons el moment del grup o la temàtica a tractar es canviï l'escenari ja que pot ajudar a millorar l'ambient i la participació. La novetat del canvi escènic, es converteix sovint en facilitadora de l'acció.

Cada tutor té un estil diferent i cada grup és també diferent. És per això que les activitats proposades són variades. Hi ha dinàmiques de grups i fitxes escrites. La finalitat de totes elles és crear un ambient de reflexió i aprenentatge.

b) Amb els professors i professores de l'equip docent

Quan el tutor o tutora tingui previst realitzar una entrevista amb els familiars d'un/a alumne/a informará, a través del *Google Drive* a la resta de l'equip docent fent servir un formulari que els professors han d'omplir, per poder donar una informació tan fidel com sigui possible de la situació acadèmica en cada assignatura del fill o fill als familiars.

Els tutors/es es reuniran, de manera periòdica, amb els coordinadors d'ESO o BAT per anar adaptant les activitats formatives a la realitat del grup classe.

5. Orientació acadèmica

5.1. Descripció de la proposta i objectius

L'orientació acadèmica pretén, a més de desenvolupar la seva capacitat d'autoconeixement, donar-los-hi informació sobre els diferents itineraris acadèmics, així com les diferents sortides professionals a que es pot aspirar amb cadascun d'ells.

D'una manera indirecta, aquesta orientació aconsegueix aprofundir en el coneixement que els alumnes tenen de la societat, del funcionament de les diverses institucions i de les tendències que segueix el món del treball. Un altre dels aspectes potenciats amb aquest treball orientador és el desenvolupament de la capacitat crítica per tal d'afrontar decisions amb maduresa.

Un últim aspecte, i no per això menys important del procés d'orientació dut a terme al nostre centre, és aconseguir la implicació dels pares en les preses de decisió dels alumnes en l'àmbit educatiu, i com a principi de la seva futura formació professional. La cohesió social és una eina important per apropar l'escola a les famílies i, per tant, per treballar en un mateix sentit. Per aquest motiu, la implicació de les famílies, reforça les decisions preses pels alumnes, i augmenta el nivell de responsabilitat dels alumnes a l'hora de prendre-les, i això reverteix en el propi procés de maduració.

Com a objectiu final d'aquest procés d'orientació, es pretén que l'alumne de 4t d'ESO prengui, d'una manera responsable, la seva primera decisió important un cop acabats els estudis obligatoris.

5.2. Justificació

Els alumnes arriben a 4t d'ESO amb molta desinformació sobre allò que es trobaran quan surtin de la tutela que els hi dona l'educació obligatòria. Saber quines són les seves possibilitats de continuar estudiant o d'accedir al món laboral es transforma en una feina, si més no, difícil d'aconseguir. La pròpia estructura dels estudis, on hi ha moltes matèries que no poden cursar (i per tant desconeixen) degut a la seva categoria de matèries optatives a 4t d'ESO, fa que molts àmbits els resultin totalment desconeguts.

Per tal de justificar aquest pla d'orientació, només cal estirar una miqueta de les experiències dels cursos anteriors: hi ha molts alumnes que a l'hora de triar el seu futur es plantegen que "perdran el temps si no ho encerten", d'altres que comencen un nivell d'estudis que a meitat de curs han pres la decisió de canviar per al següent curs. Hi ha altres que, encara que continuen amb la decisió presa sobre el nivell educatiu, no ho fan així sobre les matèries que haurien de cursar per tal de treure el màxim profit als seus estudis.

5.3. Temporització de l'orientació

L'orientació als alumnes que arriben a l'institut es fa principalment durant tres etapes. La primera correspon al primer cicle d'ESO, i en la que l'acompanyament ve destinat a la bona acollida dintre del nou nivell d'estudis (l'ESO), la bona tria de les matèries optatives, sobretot a l'hora de triar matèries amb un alt contingut curricular com la segona llengua estrangera. La

segona etapa coincideix amb el segon cicle de l'ESO; és en aquest moment en el què els alumnes han de començar a prendre decisions que poden marcar el seu futur, i per aquest motiu l'acció orientadora es fa molt més extensa en aquests cursos. En primer lloc han de decidir l'itinerari adequat a 3r d'ESO i posteriorment fer un estudi acurat de les diferents sortides que poden tenir un cop acabada l'etapa obligatòria. El tercer moment important de l'orientació correspon als alumnes que comencen el batxillerat; a aquests alumnes també se'ls ha de fer una bona acollida a la nova etapa i anar orientant i fent seguiment de totes les seves decisions a nivell acadèmic. A més, es fa un procés d'orientació destinat a fer més fàcil la transició que els alumnes han de fer, des de l'ensenyament secundari cap a altres estudis de nivell superior.

5.4. Persones i recursos implicades en el procés d'orientació

5.4.1. Tutors de grup

Entre les funcions del tutor en l'àmbit de l'orientació educativa en podem destacar tres: coordinar la tasca educativa entre els membres de l'equip docent, detectar i conèixer els interessos i els problemes del alumne/a i orientar i assessorar a l'alumne.

Per aconseguir el primer d'aquests objectius, el professor tutor ha de recollir informació sobre el procés acadèmic i evolutiu de l'alumne, coordinar les sessions d'avaluació i traslladar a la família les decisions que s'adopten.

Per altra banda, amb l'objectiu de detectar i conèixer els interessos i els problemes del alumne/a, es recomana al tutor/a:

- Observar sistemàticament a l'alumne.
- Escoltar i comunicar-se.
- Regular les emocions i sentiments del grup, permetre que aflorin, que siguin respectades per tots els membres del grup i canalitzades.
- Coordinar la integració de l'alumne al centre, tenint especial cura amb els alumnes nouvinguts posant-li un/a alumne/a com a amfitrió durant els primers dies.
- Realitzar entrevistes individualitzades amb els tutoritzats.
- Mantenir contactes periòdics amb la família o tutors legals de l'alumne, o compartint la informació sobre l'alumne amb la família, respectant sempre la confidencialitat del cas.
- Afavorir el procés maduratiu de l'alumne/a en les seves tres dimensions: física, psicològic-emotiu i intel·lectual.
- Conèixer aficions, hobbies, habilitats, capacitats i tot allò que permeti millorar la qualitat de l'acció educativa.
- Donar pautes de comportament a l'alumne si és el cas.

Per aconseguir l'objectiu d'orientar i assessorar a l'alumne el tutor ha d'actuar:

- Informant als alumnes sobre les possibilitats educatives i professionals que millor s'adaptin a les particularitats de l'alumne.

- Informant sobre les sessions d'avaluació els alumnes i traslladar a l'alumne les orientacions suggerides per l'equip docent.
- Informant els alumnes dels seus resultats acadèmics, facilitant la reflexió responsable de l'alumne o del grup i el diàleg alumne/es - professor/s.
- Orientant vocacionalment l'alumne/a, des de seves habilitats, actituds i aptituds pròpies. En la tria de matèries optatives i posteriorment a nivell de Batxillerat i CFGM.
- Orientant en tècniques d'estudi a l'alumne, horari setmanal, distribució de tasques, etc.

5.4.2. Comissió d'atenció a l'escola inclussiva (CAEI)

La Comissió d'atenció a l'escola inclussiva (CAEI), té com a finalitat planificar, promoure i fer el seguiment de les actuacions que s'han de dur a terme per atendre la diversitat de necessitats educatives dels alumnes. En aquesta comissió ha d'estar implicat l'equip directiu a través d'algun dels membres que el componen, així com els professors d'orientació educativa, altres professors i el/la professional de l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògica. Al nostre institut, la CAEI està formada per: el coordinador pedagògic (encara que la directora té disponibilitat per ser-hi sempre que sigui necessari), les orientadores acadèmiques i la responsable de l'Equip d'assessorament pedagògic (EAP). En reunions extraordinàries de la CAEI, es pot convocar altres persones de l'equip docent (generalment els tutors, coordinadors de cicle o de l'aula d'acollida).

La comissió d'atenció a la diversitat és l'àmbit adient per concretar criteris i prioritats per a l'atenció a la diversitat dels alumnes, organitzar, ajustar i fer el seguiment de l'aplicació dels recursos de què disposa el centre i de les mesures adoptades, fer el seguiment de l'evolució dels alumnes amb necessitats educatives especials i específiques, elaborar les propostes, si escauen, dels plans individualitzats i les altres funcions que en aquest àmbit li atribueixi el centre mateix.

En l'àmbit de l'orientació el paper de la CAD esdevé fonamental com a eina per aconseguir l'escolarització, en condicions idònies per a cada alumne. En aquest sentit, la realització de plans individualitzats a aquelles persones que tinguin dificultats per assolir els continguts al grup classe, l'assignació d'hores d'atenció individualitzada, el seguiment de casos amb dificultats socials i les eines per aconseguir millorar el seu rendiment, ajuden de manera decisiva a millorar la predisposició dels alumnes i, per tant la millora dels resultats acadèmics. De manera indirecta es permet que els alumnes vagin fent un camí fructífer en l'ensenyament ordinari.

El paper de la CAD com a comissió encarregada de detectar les necessitats dels alumnes i el funcionament de les actuacions realitzades des de l'institut per tal d'aconseguir una millor integració de la totalitat dels alumnes, és transcendent a l'hora de plantejar, mantenir o modificar els agrupaments flexibles que el centre proposa per a cada curs de l'ESO. En aquest sentit, la comunicació amb els departaments de matemàtiques, llengua castellana i llengua catalana, esdevé fonamental per fer-los saber les recomanacions que poden arribar des de la CAD sobre l'òptima ubicació de cada alumne.

5.4.3. Agents externs a l'Institut

Durant el curs, i a més de l'acció dels tutors, a les hores de tutoria es fan actuacions d'altres col·lectius, amb la finalitat d'augmentar l'autoconeixement dels alumnes, el seu nivell d'autonomia. Les actuacions d'alguns d'aquests agents ja ha estat explicada a l'apartat de l'acció tutorial, però val la pena referir-los de nou en aquest apartat perquè suposen una eina molt important pel procés d'orientació. Aquests serien: els mossos d'esquadra, el programa Salut Jove, l'Àrea Bàsica de Vila-seca, l'Ajuntament de Vila-seca o la Universitat Rovira i Virgili.

A part d'aquests volem fer referència a les eines de treball utilitzades per realitzar el procés d'orientació. En destaquem els qüestionaris i la pàgina web de la Generalitat de Catalunya.

5.5. Orientació al primer cicle d'ESO

5.5.1. Objectius

Els objectius de l'orientació al primer cicle de l'ESO es centren en l'entrada del nou alumnat al centre i aconseguir que el seu rendiment acadèmic i formatiu sigui òptim des del primer moment en l'educació secundària. Per aquest motiu s'incideix molt a les tutories i a les sessions individuals que es fan amb ells en la seva capacitat d'autoestima i, sobretot, d'autoconeixement. Es tracta d'uns alumnes que comencen una nova etapa i, per tant, l'acció d'orientació, va dirigida al donar les bases que els permetin aprofitar al màxim les seves capacitats durant l'etapa que comencen.

5.5.2. Temporització

Per tal de millorar l'entrada dels alumnes al centre, durant els mesos de juny o juliol previs a l'inici del curs, es fa una reunió informativa amb les famílies dels alumnes que van a començar els nous ensenyaments.

El primer dia que els alumnes arriben al centre es fa la primera sessió de tutoria destinada a donar la benvinguda als alumnes, donar a conèixer als tutors i als nous companys de classe i fer-los un primer apropament a les instal·lacions del centre. En aquesta sessió es dona als alumnes el seu nou horari i es fa la primera tria de matèries optatives. És per aquest motiu que es considera aquesta com una de les primeres sessions d'orientació dels alumnes, doncs es pretén apropar, mitjançant aquesta primera decisió, als alumnes a la nova etapa i a la filosofia de treball del centre. Normalment aquestes matèries optatives tenen un caire bàsicament lingüístic a primer d'ESO, però tenen certs matisos que fan que cadascuna d'aquestes matèries sigui apropiada per a cadascun dels nous alumnes. Per això, un cop feta la tria per part dels alumnes, els tutors de cada grup es reuneix amb el coordinador pedagògic per tal de fer una distribució de l'alumnat tenint en compte les seves preferències, tot valorant si aquestes preferències són coherents amb la informació que de cada alumne es disposa al centre (informació obtinguda dels informes provinents dels centres de primària, així com, bàsicament, de la transmissió oral per part dels tutors de l'últim cicle dels centres de primària).

Un cop començat el curs, les sessions de tutoria es distribueixen seguint les següents temporitzacions:

1r d'ESO		
	TEMA	SESSIONS
1r Trimestre	Coneixement del centre	2
	Grup classe	4
	Noves tecnologies	4
2n Trimestre	Coneixença d'un mateix	2
	Autoestima	2
	Tècniques d'estudi	4
	Autoavaluació	1
3r Trimestre	General	4
	Educació en valors: mediació	4

2n d'ESO		
	TEMA	SESSIONS
1r Trimestre	Coneixement del centre	2
	Grup classe	3
	Resolució de conflictes	4
	Autoavaluació	1
2n Trimestre	Tècniques d'estudi	4
	Coneixença d'un mateix	3
	Autoestima	3
3r Trimestre	General	4
	Educació en valors: mediació, bullying	4

Dintre d'aquesta temporització s'han tingut en compte les xerrades que provenen d'institucions externes al centre i que pretenen complementar la funció dels tutors. En podem destacar:

Les xerrades realitzades per l'infermer del centre de salut, que s'intentarà que les xerrades comencin durant el primer trimestre i tindran les següents temàtiques

- 1r ESO: Adolescència o repte (gestió emocional i canvis durant l'adolescència. L'activitat es realitza conjuntament amb la psicòloga de referència del CAP)

1r ESO: Equitat Menstrual (activitat que és iniciativa del Departament en la qual es tracten diversos temes relacionats amb la menstruació, respecte, igualtat. Està dirigida tant a les noies com als nois. L'activitat es realitza amb el suport del personal d'Assistència a la Salut Sexual i Reproductiva -Llevadores-).

- 2n ESO: Què és la Sexualitat? (introducció a conceptes relacionats amb la sexualitat, gènere, orientació sexual, intimitat, respecte...).

2n ESO: Parlem de Salut, begudes energètiques (a càrrec de la nutricionista del CAP. Es

treballen els riscos del consum excessiu de sucres, cafeïna i begudes energètiques).

Les sessions fetes des del programa “Salut jove”, i tenen como a objectiu final millorar l'autoestima dels alumnes. Després de tota la coordinació entre institut i els monitors responsables de les activitats, es fa una proposta definitiva de les temàtiques que es desenvolupen a cada nivell, amb petites modificacions segons el curs, que inclou els següents tallers:

- 1r ESO: “Coneixement d'un mateix i sentiment de pertinença” i una sessió més per parlar de l'efecte de les pantalles en el dia a dia de l'alumnat.
- 2n ESO: “Tolerància; tots som iguals, tots som diferents” xerrades sobre la identitat digital

5.6. Orientació al segon cycle d'ESO

5.6.1. Objectius

Durant el segon cycle d'ESO, els alumnes s'enfronten a les seves primeres decisions importants. En aquest sentit, els alumnes de tercer faran la seva primera tria important en decidir quin serà l'itinerari triat de cara al quart curs d'ESO, i els alumnes de 4t, han de prendre la seva primera decisió sobre la seva sortida de l'educació obligatòria i afrontar així els ensenyaments portobligatoris, o la seva entrada al món laboral.

5.6.2. Temporització

Les tutories d'aquest cycle segueixen aquesta temporització durant els dos cursos acadèmics:

3r d'ESO		
	TEMA	SESSIONS
1r Trimestre	Coneixement del centre	1
	Grup classe	4
	Tòxics	4
	Autoavaluació	1
2n Trimestre	Coneixença d'un mateix	4
	Alimentació	2
	Tècniques d'estudi	2
	Autoestima	2
3r Trimestre	General	2
	Educació en valors: mediació	4
	Orientació	4

4t d'ESO		
	TEMA	SESSIONS
1r Trimestre	Coneixement del centre	1
	Grup classe	4
	General	4
	Autoavaluació	1
2n Trimestre	Tècniques d'estudi	2
	Maltractament	6
	Sexualitat	2
3r Trimestre	Orientació	8

Per tal d'afavorir aquestes decisions es continuen fent xerrades dels agents externs que els donin les eines necessàries per poder afrontar les seves primeres decisions de futur. Aquestes xerrades i tallers ja estan considerats en aquesta programació de tutories.

Les xerrades realitzades per l'infermer del centre de salut, que s'intentarà que les xerrades comencin durant el primer trimestre i tindran les següents temàtiques

- 3r ESO: Sexualitat segura (activitat on es treballa de forma més avançada les pràctiques sexuals de risc i les seves conseqüències).
- 4t ESO: Festa... Respecta! (activitat en la qual es treballen aspectes relacionats amb l'oci com els riscos derivats del consum d'alcohol, drogues, tabac, etc.).

El programa “**Salut jove**” es desenvolupa en aquest cicle amb les següents temàtiques:

- 3r ESO: “Àmbit relacional i comunicació” (3 sessions)
- 4t ESO: “Participació ciutadana” (2 sessions)

5.6.3. Orientació acadèmica a 3r d'ESO

Durant el tercer trimestre a 3r d'ESO es fa una orientació referent a les matèries a triar de cara al següent curs. En aquesta orientació intervenen els tutors de grup i l'equip orientador i pretén explicar i fer entendre els alumnes de tercer curs quina seria la seva millor opció, depenent de les seves inquietuds futures. Per altra banda, al llarg d'aquest curs es comença a preparar els alumnes de cara a la realització del servei comunitari al llarg del curs següent.

La primera decisió important serà la recomanació, a l'alumnat que es pensi que els pot beneficiar, de fer una formació professional bàsica. En aquesta orientació, les orientadores i el coordinador pedagògic faran una explicació a l'alumnat de les diferents sortides que no comporten el graduat d'ESO a l'alumnat susceptible de no aconseguir-lo, per tal de fer-los conscients de les diferents sortides. Aquesta informació es fa extensiva a les famílies per tal d'assessorar-los en cas que es decideixi orientar-los a un cicle formatiu de grau bàsic.

La tria sobre els estudis que els alumnes faran a 4t d'ESO, inclou una primera decisió important sobre les inquietuds acadèmiques i/o laborals que presenten els alumnes. És per això que és important tota la feina d'autoconeixement que s'ha fet al llarg dels tres primers cursos de

l'educació secundària.

Aquesta primera tria dels alumnes, pensem que és important que sigui coneguda i participada per les famílies. És per aquest motiu, que no només es fan les sessions informatives amb els alumnes sinó que, un cop arribats al moment de prendre la decisió, es fa una sessió informativa amb les famílies dels alumnes, per tal de fer-los arribar la importància de prendre bé les decisions, donar-los a conèixer les informacions que s'han donat als seus fills i fer-los participants de la importància de la decisió que han de prendre els seus fills.

El final d'aquesta orientació es fa a través d'un formulari que es fa omplir als alumnes durant el tercer trimestre, i del que es fa partícips als pares o responsables legals dels alumnes a través de la informació donada a la reunió presencial i de missatges personalitzats enviats amb aquesta finalitat. Aquest formulari està complementat amb tota la informació sobre els diferents itineraris ofertats al centre, així com una explicació de cadascuna de les matèries optatives que es realitzaran durant el següent curs, i també inclou la tria de les diferents opcions que es presenten als alumnes per a la realització del Servei Comunitari..

El repartiment de les matèries es fa, utilitzant com a criteri principal l'itinerari que els alumnes triaran de cara al futur. Aquesta tria la faran d'acord amb el criteri dels pares (que són els que han de signar la demanda de matèries i itinerari). Per tal que aquesta tria es faci de la millor manera possible, els alumnes rebran, a les hores de tutoria, un orientació acurada, explicant les diferents sortides que es trobaran en finalitzar 4t d'ESO. Un cop feta aquesta orientació a la pròpia tutoria, es realitza un qüestionari sobre sortides professionals per tal de veure quines són les seves preferències de cara a afrontar amb èxit el món laboral. Amb aquesta informació, més la aportada pels tutors de cada curs, es fa un consell orientador a cada alumne. Com a punt final de l'orientació, es convoca als pares per una reunió explicativa, en què, des de la Coordinació pedagògica, s'ofereixen explicacions sobre els diferents itineraris, les matèries que poden triar i les implicacions de futur que comporta fer una tria o una altra.

Cada itinerari definit implica la realització de dues matèries fixes. Així els itineraris que s'han definit i les matèries que queden definides per cada un d'ells són:

- Itinerari **humanístic i social**: Ve definit per les matèries de “Llatí” i “Economia bàsica”
- Itinerari **científic sanitari**: Definit per les matèries de “Física i Química “ i “Biologia i Geologia”
- Itinerari **científic tecnològic**: Definit per les matèries de “Física i Química “ i “Tecnologia”
- Itinerari adreçat als **cicles formatius**: El defineixen les matèries de “Cultura científica” i “Formació i orientació professional”
- Itinerari **artístic**: Definit per les matèries de “Arts escèniques i dansa“, “Educació visual i plàstica” i “Música”

Les matèries restants es consideren, en gran mesura, transversals i, per tant, els alumnes les podran triar des de qualsevol itinerari. A l'hora de fer el repartiment, es prioritza la primera opció dels alumnes amb millors expedients. En cas que hi hagi una gran demanda d'alguna de les matèries, dintre del possible, es faran desdoblaments de matèries. Les matèries recomanades

per a cada un dels itineraris són:

- Itinerari **científic sanitari i tecnològic**: “Digitalització”
- Itinerari **humanístic i social**: “Filosofia” i “Segona llengua estrangera”(francès)
- Itinerari **artístic**: Aquest itinerari ja inclou les tres matèries en el moment de la seva tria.

Paral·lelament i de forma transversal, s’ofereix la possibilitat de triar la matèria d’educació visual i plàstica per a qualsevol dels itineraris.

5.6.4. Orientació a 4t d’ESO

La realització del qüestionari per part dels alumnes inclou una primera sessió, portada a terme pels tutors del grup o pels orientadors del centre que té com a objectiu presentar l'apartat "Orientació" a l'alumnat i explicar-los algunes idees sobre el procés d'orientació abans de fer el qüestionari d'autoconeixement. Es tracta d’una sessió grupal en què s’ha d’incloure l'explicació de les fases del procés d'orientació, una introducció als diversos continguts d'aquest apartat i una explicació de la importància que té el fet de conèixer-se un mateix en el procés d'orientació i presa de decisions.

Per aconseguir aquesta fita, es fan les següents orientacions per al professorat:

- Informar l'alumnat del calendari previst per a cadascuna de les sessions.
- Presentar el qüestionari com una guia, un acompanyament en el procés, no com un únic recurs.
- Informar l'alumnat que si té qualsevol dubte pot consultar-lo al tutor/a i/o orientador/a.
- És important que el professorat indiqui que el qüestionari d'autoconeixement és una part del procés de recollida d'informació, però que cal completar-lo amb l'historial acadèmic, itineraris del sistema educatiu, món laboral, etc.
- Si hi hagués alumnes amb problemes de comprensió lectora, es recomana imprimir el qüestionari en paper, per tal de treballar-ne la comprensió de les preguntes i facilitar-los l'autonomia en les respostes.
- Recordar que hi ha l'opció de guardar el qüestionari i fer-ho amb més d'una sessió.

La segona sessió consisteix en la pròpia aplicació del qüestionari d'autoconeixement. En aquesta sessió es pretén ajudar l'alumnat a pensar en les seves aptituds, interessos, personalitat i valors ocupacionals per escollir estudis i/o una futura professió d'una manera reflexiva. El qüestionari el responen els alumnes de manera individual. El bloc d'autoconeixement està format per un qüestionari de preguntes que ha de contestar l'alumne/a. En finalitzar-lo l'aplicació en genera l'informe dels resultats.

Les orientacions que s’ha de donar als alumnes per a aquesta sessió són:

- S’ha de fer veure que no es tracta d’una prova estandarditzada o test, sinó un conjunt de preguntes que permeten identificar els entorns acadèmics i professionals més afins amb les seves respostes.

- Cal explicar que no es tracta d'un examen, sinó d'un qüestionari que els ajudarà a conèixer-se millor per poder triar el seu futur acadèmic i/o professional.
- Cal insistir en què les respostes siguin sinceres i personals; totes són correctes perquè cadascú té una manera de ser pròpia, que comporta respostes diferents. Els alumnes han de tenir molt clar que han de respondre amb sinceritat i espontaneïtat, ja que l'informe dels resultats es basa en aquestes respostes. És recomanable escollir les opcions extremes per tal que l'aplicació discrimini amb més facilitat entre els entorns.

Un cop finalitzat el qüestionari, l'equip orientador guardarà en una carpeta compartida els informes que genera l'aplicació. D'aquesta manera l'equip orientador el podrà analitzar a posteriori. Per altra banda els alumnes sempre podran tornar a accedir al seu informe posant l'usuari i el *password* que ells hagin triat.

Un cop extrets aquests resultats, es fa un recull dels resultats dels alumnes en les competències bàsiques (si es fan amb la suficient antelació) i als dos primers trimestres del curs per tal de poder fer l'orientació més adequada a títol individual (tant en capacitats com en interessos). Aquestes determinacions es prenen en una reunió de la comissió orientadora, formada pel coordinador pedagògic, la coordinadora del segon cicle d'ESO i els tutors de grup, que arriben a una primera conclusió sobre quina ha de ser l'orientació dels alumnes. Aquesta orientació s'acaba en una entrevista personal amb cada alumne de quart, feta per les orientadores, on els alumnes expressen les seves inquietuds de cara al futur i els coordinadors, utilitzant tota la informació extreta dels qüestionaris i de la resta d'ítems tinguts en compte intenten matisar l'opinió de l'alumne.

El final del procés d'orientació és una reunió (a principis de maig) amb els pares dels alumnes en què es presenten els resultats de l'orientació, i s'expliquen les diferents opcions de futur dels seus fills. En aquesta reunió, es lliura, de manera personalitzada a cada família un informe d'orientació fruit de tot el procés descrit amb anterioritat. En aquest informe (Annex IV), elaborat per l'equip d'orientació, s'inclou una enumeració de les futures sortides acadèmiques i professionals que, de manera general, es poden trobar els alumnes que finalitzen l'educació secundària obligatòria, es fa una explicació de tot el procés realitzat amb els seus fills, incloent una ajuda per tal de poder interpretar els gràfics obtinguts a l'informe d'orientació, i finalitzant amb una proposta (parlada amb l'alumne/a a l'entrevista individual, i acordada per tota la comissió avaluadora formada pels coordinadors, els orientadors i els tutors de grup) en la que s'inclou la recomanació d'estudis a fer un cop finalitzada l'ESO (si escau, en alguns casos es fa referència a les dificultats que es podran trobar els respectius alumnes, o les recomanacions d'estudi i conscienciació que els requeriria triar una opció determinada). En el cas de recomanar fer un batxillerat, a l'informe constarà la modalitat recomanada i, si és possible perquè s'hagi pogut aclarir alguna prioritat pels estudis futurs, una recomanació de les matèries de modalitat que s'hauria de triar. En el cas de recomanar-ne un cicle formatiu de grau mitjà, es farà referència al cicle que s'hagi pogut acordar, donant informació de tots els centres del Tarragonès en què s'ofereix, o com a mínim, en cas que no s'hagi pogut concretar el cicle, l'àmbit professional en què hauria de continuar els seus estudis.

Un cas a part el formen els alumnes amb dictamen o informe social de l'EAP. Tots dos informes són constatacions de que l'alumne presenta necessitats educatives especials (NEE). En aquests casos, a més de tot el procés descrit per a l'orientació sobre futurs ensenyaments,

s'uneix la participació directa de la CAEI (i en concret de la psicopedagoga de l'EAP) per tal de fer un estudi en profunditat de les capacitats i possibilitats de futur de cada alumne. En aquest cas, des de la CAEI es promouen reunions amb la família per tal d'aconseguir una escolarització òptima, ja sigui en centres on es facin cicles formatius o programes de formació inicial adaptats (i que tinguin en compte les necessitats de l'alumne), o bé, si es creu oportú recomanar els ensenyaments normalitzats, fer-ho en aquest sentit.

5.7. Orientació al batxillerat

5.7.1. Objectius

El batxillerat suposa el primer contacte dels alumnes amb la secundària postobligatòria. Els canvis que representa per als nous alumnes de batxillerat deixar darrere els estudis obligatoris i fer-los de manera voluntària, implica uns canvis, tant a nivell d'estudi com a nivell personal que han de ser tractats de manera profunda durant la seva estada al batxillerat.

5.7.2. Temporització

Les tutories d'aquest cicle segueixen aquesta temporització durant els dos cursos acadèmics:

1r de BAT		
	TEMA	SESSIONS
1r Trimestre	Coneixement del estudis postobligatoris	1
	Tècniques d'estudi; preparació exàmens trimestrals	4
	Recursos en xarxa	4
	Educació en valors: mediació	1
2n Trimestre	Introducció al treball de recerca	4
	Violència de gènere	1
	Noves tecnologies i xarxes socials	1
	Tòxics i Oci nocturn	4
3r Trimestre	Elaboració del treball de recerca i fòrum TRICS	4
	Escoles verdes	4
	Orientació acadèmica	2

2n de BAT		
	TEMA	SESSIONS
1r Trimestre	Coneixement del curs	1
	Sortides després del batxillerat	4
	Tècniques d'estudi; preparació exàmens trimestrals	2
	Seguiment del treball de recerca	3

2n Trimestre	Preparació i presentació del treball de recerca	5
	Educació en valors: mediació	1
	Sortides després del batxillerat	4
3r Trimestre	Orientació acadèmica i professional	8

Per tal d'afavorir aquestes decisions es continuen fent xerrades dels agents externs que els donin les eines necessàries per poder afrontar les seves primeres decisions de futur. Aquestes xerrades i tallers ja estan considerats en aquesta programació de tutories.

En aquest sentit destaquem les xerrades:

- 1r Batxillerat: Xerrades destinades a conèixer el funcionament del treball de recerca impartides des de la **biblioteca municipal de Vila-seca** i del **CRAI** de la URV
- 2n Batxillerat: Xerrades destinades a conèixer les diferents sortides proposades per la URV impartides per personal i alumnat de la mateixa universitat

Mentre que el programa “**Salut jove**” només es desenvolupa en el primer curs d'aquest cicle amb la següent temàtica:

- 1r BAT: “Pornografia” i es tracta de dues sessions centrades en l'oci nocturn.

5.7.3. Orientació a 1r de Batxillerat

En arribar a aquest curs, els alumnes es presenten davant d'un nou cicle d'estudis, que correspon al primer de l'ensenyament postobligatori. La feina d'orientació té, doncs, un punt important, en fer conscients als alumnes del que implica fer aquest salt. Aquesta orientació es fa d'una manera més intensa durant les primeres tutories del curs, en què els tutors fan arribar als alumnes les principals novetats que implica el canvi d'etapa. Un cop feta aquesta orientació als alumnes, des de la direcció del centre es cita a les famílies per tal de continuar amb aquest procés d'orientació, implicant en aquest cas a les famílies.

Un dels temes en què s'ha de posar molt d'èmfasi durant el curs és en les tècniques d'estudi. S'ha de reforçar aquest aspecte, ja que encara que la metodologia dels exàmens (un examen trimestral de cada matèria d'una hora i mitja al final del trimestre durant quatre dies, precedit d'un període d'un mes sense exàmens), s'adequa a la que trobaran un cop finalitzats els estudis de batxillerat, requereix d'una modificació en els hàbits d'estudi dels alumnes.

Per tal d'aconseguir una millor adaptació dels alumnes a la societat actual, en el moment que finalitzin els seus estudis, s'ha considerat com una eina important en el seu desenvolupament, familiaritzar-los amb el bon ús de les noves tecnologies. Per aquest motiu, es treballa de manera insistent al llarg del curs per aconseguir que els alumnes disposin d'una adreça de correu electrònic propi, que aquesta adreça compleixi els requisits que en un futur requerirà un contacte per la recerca d'un treball en una empresa de l'entorn, conèixer els recursos bibliogràfics, tant físics (la biblioteca del municipi) com telemàtics (a través de diferents eines d'Internet), i que els permetrà tenir accés a tota la informació que en cada moment es necessiti, i que els permetrà, en un futur proper, moure's per la societat d'una manera més àgil.

Dintre de l'orientació es dona molta importància al treball de recerca, com a eina per

respondre qüestions, comprovar hipòtesis, presentar un informe seriós sobre qualsevol treball realitzat en un possible futur laboral i per fer una comunicació correcta d'uns resultats davant de persones interessades en aquests resultats. Per aquest motiu, es dedica un part important del curs a fer la tria de tema del treball, explicar i fer entendre la filosofia del treball, a la presentació de la guia de realització del treball on es marquen les pautes tant de la presentació escrita com oral, en definitiva a conèixer la importància de la realització del treball en condicions.

Per tal d'involucrar els alumnes de 2n de batxillerat en l'orientació dels seus companys de 1r, s'aprofita l'exposició oral del treball de recerca de 2n de batxillerat per incentivar la presència dels alumnes de 1r. Per fer-ho els alumnes de 2n de batxillerat fan un resum del seu treball de recerca, que es publiquen a diferents llocs de l'institut (al hall i al blog de la biblioteca del centre), per fer-los arribar als alumnes de 1r. Un cop llegits, els alumnes de 1r poden fer una tria, utilitzant un formulari de Google Drive, dels treballs que volen anar a escoltar (prioritzant per a cada franja horària de presentacions).

L'última part de l'orientació es portada a terme per la coordinadora de batxillerat i consisteix en ajudar en la preparació dels exàmens finals i extraordinaris a tots aquells alumnes que ho requereixin; per exemple alumnes que tenen dificultats i que probablement la millor solució sigui repartir els esforços entre les diferents convocatòries de les diferents matèries, o alumnes que necessitin orientació de cara a un possible canvi d'opció o de matèries de modalitat al segon de batxillerat, aquells alumnes que se'ls ha d'orientar per fer a prova d'accés a un cicle formatiu de grau superior o als que requereixen suport per l'entrada al món laboral.

5.7.4. Orientació a 2n de batxillerat

El principal repte que es troben els alumnes quan arriben a segon de batxillerat és preparar-se per afrontar amb garanties d'èxit les sortides, tant a nivell acadèmic com professional, que se'ls ofereixen un cop finalitzada l'etapa. Per tal que els alumnes coneguin de manera rigorosa totes les possibilitats que se'ls ofereixen, s'organitzen una sèrie d'activitats al llarg del curs que, bàsicament, es van desenvolupant a les hores de tutoria de grup. Entre les eines utilitzades per a aquesta funció, en podem destacar el portal "Què i per què?", on una de les aplicacions més utilitzades és el simulador de notes de selectivitat. A més cada any es fa una sortida per tots els alumnes de segon de batxillerat al "Saló de l'ensenyament" que es celebra a Valls durant el mes de maig, es fan xerrades organitzades des de la URV per presentar els seus estudis, o en particular d'alguna facultat (generalment la veïna de Geografia i Turisme), facilitar l'assistència dels alumnes a les jornades de portes obertes a les facultats de la URV i d'altres universitats de l'entorn, ...

En l'elaboració del treball de recerca s'ha de fer un seguiment als alumnes i a la seva feina. Des de fa uns anys, degut a que els tutors no són necessàriament membres de l'equip docent de segon de batxillerat, sinó que surten de tot el claustre de professors (i això dificulta el control i el seguiment per part dels tutors i la coordinadora de batxillerat), s'ha incentivat des de fa uns anys el seguiment de les tutoritzacions dels treballs a partir d'un qüestionari *online*. Es fa un seguiment, i es donen eines per aclarir la manera en què s'ha de presentar un dossier i com s'ha de fer la presentació oral. Per tal de fomentar la seva autonomia i la capacitat de presentar resultats davant altres persones, es recomana la participació al Fòrum TRICS, on reben taller per millorar les seves tècniques de comunicació.

Per últim, i per tenir orientat als alumnes i amb tota la informació que requereixen quan s'apropa el final de curs, de cicle i d'etapa, des de coordinació de batxillerat, es presenta el calendari de final de curs. Es tracta d'un document compartit amb format Google Drive amb els alumnes, que permet anar-ho completant a mesura que van coneixent-se totes les dates que afecten als alumnes. Aquest calendari inclou informacions com: les dates dels exàmens trimestrals, finals i extraordinaris, la data d'entrega dels butlletins amb les notes de batxillerat al centre, les dates de les classes de repàs a les proves d'accés a la universitat (PAU), les dates de les proves d'accés a la universitat, enllaços a pàgines web d'interès (*accenet.cat*, *gencat.cat*, ...), dates de gestió sobre els resultats de les PAU i de les preinscripcions als diferents nivells d'estudis posteriors al batxillerat (universitat i cicles formatius de grau superior), dates de matrícula, de reclamacions, etc. L'objectiu és assegurar que amb el fàcil accés a tota aquesta informació, els alumnes finalitzen la seva etapa de secundària preparats per començar uns nous estudis.

ANNEX I. Fitxa personal de l'alumne

FITXA PERSONAL DE L'ALUMNE/ALUMNA

DADES

Cognoms: _____ Nom: _____

Adreça: _____

Telèfons de contacte: _____

Data de naixement: _____ Lloc de naixement: _____

Escola de primària d'on procedeix: _____

Centre de secundària anterior (si s'escau): _____

Valoració de primària:

RESULTATS			REPETICIÓ PRIMÀRIA	NEE	
CI	CM	CS		dictamen	informe social
OBSERVACIONS					

1r ESO Nom del Tutor/a.....

Any	Grup classe	Atenció a la diversitat	Acollida	Optatives

Observacions d'hàbit i comportament

Any	Assistència i puntualitat	Faltes de convivència	Expedients

Comentari sobre l'avaluació final i altres observacions

--

Reunions amb la família

--

ANNEX II. Full de seguiment

ALUMNE:			Setmana delaldede 2015 ES VALORA CADA APARTAT DEL 0 AL 5 o s'encardia						CONTROL PROFESSORS		CONTROL PARES	
Dia	Hora	MATÈRIA	Material	Actitud companyys	Actitud Professors/es	Treball a classe	Ha fet els Deures?	Té deures?	Signatura Professor/a	Observacions	Signatura Pares	
DILLUNS	8-9						Si / No No en tenia	Si / No			Observacions	
	9-10						Si / No No en tenia	Si / No				
	10-11						Si / No No en tenia	Si / No				
	11:30-12:30						Si / No No en tenia	Si / No				
	12:30-13:30						Si / No No en tenia	Si / No				
	13:30-14:30						Si / No No en tenia	Si / No				
DIMARTS	8-9						Si / No No en tenia	Si / No			Signatura Pares	
	9-10						Si / No No en tenia	Si / No			Observacions	
	10-11						Si / No No en tenia	Si / No				
	11:30-12:30						Si / No No en tenia	Si / No				
	12:30-13:30						Si / No No en tenia	Si / No				
	13:30-14:30						Si / No No en tenia	Si / No				

ANNEX III. Comunicat d'absentisme

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Institut Vila-seca

COMUNICAT D'ABSENTISME DELS CENTRES A L'ABSS

ALUMNE/A:

DATA DE NAIXEMENT:

CURS:

CENTRE: INSTITUT VILA-SECA

TELÈFONS DE CONTACTE AMB LA FAMÍLIA:

NOM DELS PARES/TUTORS:

PROFESSIONALS QUE INTERVENEN:

☒ EAP

☒ TUTOR/A

☒ COORDINADOR PEDAGÒGIC

☐ ALTRES: _____

DESCRIPCIÓ DE LES ABSÈNCIES:

☐ Aïllat, esporàdic, puntual: 1 dia a la setmana o d'1 a 7 dies al mes

☐ Preventiu o regular: de 2 a 3 dies a la setmana o de 8 a 12 dies al mes

☒ Periòdic o crònic: 4 o més a la setmana o més de 12 dies al mes

Absències justificades	Absències sense justificar	Retards	Expulsions	Absències totals

INTERVENCIÓ O GESTIONS REALITZADES DES DEL CENTRE

- Contacte amb les famílies a través de tutoria
- Seguiment del absentisme a través de coordinació
- Enviament setmanal de les faltes, retards i comentaris a les famílies per correu electrònic
- Donar accés a les famílies a la plataforma per poder fer seguiment immediat

PROPOSTA I ACORDS PRESOS AMB LA FAMÍLIA I L'ALUMNE

-
-
-

INTERVENCIÓ QUE ES DEMANA A L'ABSS

-
-

Institut Vila-seca

Av. Alcalde Pere Molas nº 24. 43480 Vila-seca Tel. 977 394 244
E-mail: e3008523@xtec.cat

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Institut Vila-seca

EN RELACIÓ A L'ALUMNE	Freqüència			
	Quasi mai	De vegades	Sovint	Quasi sempre
Impuntualitat				
Porta els materials i fa les activitats pròpies de l'aprenentatge				
Actitud passiva, inhibició, poc comunicatiu, retraïment, manca d'interès per realitzar els treballs a l'aula en més d'una matèria				
Presenta mancances en l'adquisició/consolidació d'hàbits fonamentals (higiene/salut, alimentació, ordre, normes bàsiques de convivència,...)				
Comparteix temps amb grups d'iguals amb conductes absentesistes				
Faltes de disciplina				
Baix rendiment escolar				
Altres:				

Marqueu amb una X els ítems que es compleixen :

CONDUCTES EXPLICITES PER L'ALUMNE	
Desinterès general, manca de satisfacció pel que es fa a l'aula	
Interès declarat d'abandonar els estudis	
Manca d'expectatives personals, acadèmiques o laborals	
Altres:	

EN RELACIÓ A LA FAMÍLIA Informacions aportades pels professionals (interns o externs al centre)	
Absentisme de les famílies quan són requerides pel centre	
Desestructuració familiar i altres situacions de risc social (situació econòmica precària, despreocupació global pels fills, toxicomanies, alcoholisme o altres malalties greus, inestabilitat nucli familiar)	
Desinterès familiar per l'escola, valors familiars allunyats dels valors escolars, canvis de centre,...	
Sobreprotecció dels fills	
Poca autoritat familiar	
Problemes de salut de l'alumne	
Incorporació avançada dels fills/es a la vida adulta (treball, cura dels germans,...)	
Altres:	

Coordinador pedagògic

Institut Vila-seca

Av. Alcalde Pere Molis nº 24. 43480 Vila-seca Tel. 977 394 244
E-mail: e3008523@xtec.cat

ANNEX IV. Resultats de l'orientació a 4t d'ESO

ORIENTACIÓ PEDAGÒGICA ALUMNAT 4T D'ESO

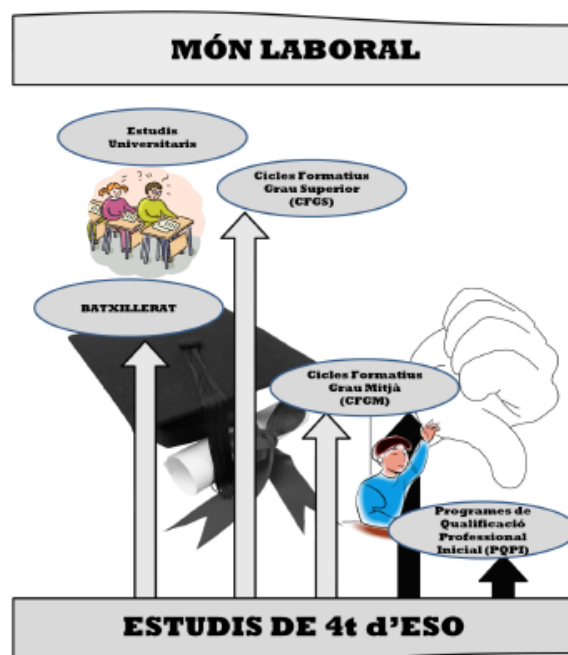
INSTITUT VILA-SECA

<http://www.iesvila-seca.cat>

<http://agora.xtec.cat/iesvila-seca/intranet>

ESTUDIAR A CATALUNYA

DESPRÉS DE 4T D'ESO QUÈ PUC FER?

ESTUDIAR BATXILLERAT A L'INS VILA-SECA**LES MATÈRIES DE MODALITAT I ESPECÍFIQUES DELS NOUS ITINERARIS**

Cada modalitat té associada una matèria d'opció:

Opció	Matèria comuna d'opció
Ciències i tecnologia	Matemàtiques I i II
Humanitats	Llatí I i II
Ciències socials	Matemàtiques CS I i II
Arts	Història i fonaments de les arts I i II

Les matèries que s'oferten a cada modalitat són:

CIÈNCIES I TECNOLOGIA

Ciències i tecnologia	1r	2n
Biologia I i II	4	4
Ciències de la Terra (geologia) I i II	4	4
Dibuix tècnic I i II	4	4
Electrotècnia		4
Física I i II	4	4
Química I i II	4	4
Tecnologia industrial I i II	4	4

HUMANITATS I CIÈNCIES SOCIALS

Humanitats i ciències socials	1r	2n
Economia	4	
Economia d'empresa I i II	4	4
Geografia		4
Grec I i II	4	4
Història de l'art		4
Història del món contemporani	4	
Literatura castellana		4
Literatura catalana		4
Literatura universal	4	

A continuació enumenrem les matèries específiques:

Matèries específiques	1r	2n
Una altra matèria de modalitat	4	4
Història de la música i la dansa		2
Psicologia		2
Segona llengua estrangera I i II		2+2
Sociologia		2
Tèc. d'expressió gràficoplàstica		2
Religió		2
Estada a l'empresa		2
Específica de centre	2	2

ESTUDIAR BATXILLERAT A L'INS VILA-SECA

EL NOSTRE CURRÍCULUM

HORARI

De dilluns a divendres de 8.00 h a 14.30 h.

CURRÍCULUM

Matèries	1r	2n
Llengua catalana i literatura	2	2
Llengua castellana i literatura	2	2
Llengua estrangera	3	3
Educació física	2	-
Filosofia	2	-
Ciències per al món contemporani (cultura científica)	2	-
Història de la filosofia		3
Història		3
Tutoria	1	1
Treball de recerca		(*)
Matèria comuna d'opció	4	4
Matèria de modalitat	4	4
Matèria de modalitat	4	4
Modalitat o específiques	2+2	2+2
TOTAL	30	30

EXAMENS TRIMESTRALS

Els últims dies de cada trimestre (dijous, divendres, dilluns i dimarts), es faran els examens trimestrals. Durant aquesta setmana, els alumnes tindran dos o tres examens diaris d'una hora i mitja i, durant la resta del matí, disposaran d'aules i espais destinats a l'estudi.

COM ENTENDRE ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

E1: Seguretat i serveis de protecció → Professions de l'àmbit de la seguretat que abasten des dels cossos de seguretat fins a les empreses i entitats de riscos laborals i companyies asseguradores.

E2: Serveis socials → Professions orientades a l'ajuda de persones que necessiten una atenció específica en l'àmbit hospitalari, residències de gent gran, atenció domiciliària, centres d'atenció específica, educació i integració social...

E3: Tècnic i Tecnològic → Professions tècniques com les enginyeries, les tecnologies, els treballs que es realitzen en indústries i fàbriques, tallers mecànics i en empreses de reparacions i manteniment.

E4: Humanístic i social → Professions relacionades amb les humanitats i l'anàlisi social: dret, literatura o llengües, història, ensenyament, geografia, periodisme ...

E5: Tecnologies de la informació → Aquest entorn engloba treballs de l'àmbit de la informàtica i de la comunicació.

E6: Econòmic i empresarial → Aquest entorn agrupa professions relacionades amb el món de l'empresa i l'economia, el turisme, la publicitat i les relacions públiques.

E7: Experimental i matemàtic → Integra professions relacionades amb la investigació i l'experimentació en diferents àrees de la ciència.

E8: Sanitari → Conjunt de professions de l'àrea sanitària que desenvolupen tasques d'atenció i prevenció de malalties, realització d'anàlisis clínics, intervencions quirúrgiques, elaboració de tractaments mèdics i psicològics.

E9: Físic i esportiu → Aquest entorn agrupa professions relacionades amb l'educació física i esportiva i la pràctica de l'esport.

E10: Transport → Aquest entorn agrupa les professions relacionades amb els mitjans de transport terrestre, marítim i aeri, en totes les categories o nivells, des de la conducció d'un autobús fins al pilotatge d'un avió.

E11: Agropecuari i marítimopesquer → Agrupa treballs relacionats amb l'explotació dels recursos agrícoles, paisatgístics i marítims.

E12: Artístic → Aquest entorn agrupa treballs que es desenvolupen en l'àmbit plàstic: el disseny, la imatge, l'àmbit artístic-musical...

E13: Professions manipulatives → Aquest entorn integra professions orientades a l'elaboració de productes, obres i construcció, manteniment i manipulació d'eines.

E14: Administratiu i oficina → Es tracta d'un entorn que engloba treballs orientats a tasques d'organització i classificació de documents, elaborar comptabilitats, planificar i ordenar tasques en el temps, gestionar bases de dades i recursos informàtics d'oficina.

RECORDA EL PERÍODE DE PREINSCRIPCIÓ:

Batxillerat INS Vila-seca

Preinscripció:

Matrícula:

ordinària:

extraordinària:

Cicles formatius de grau mitjà (CFGM)

Preinscripció: -

Programa de Formació i Inserció (PFI) INS Vila-seca: Auxiliar en establiments hotelers i de restauració

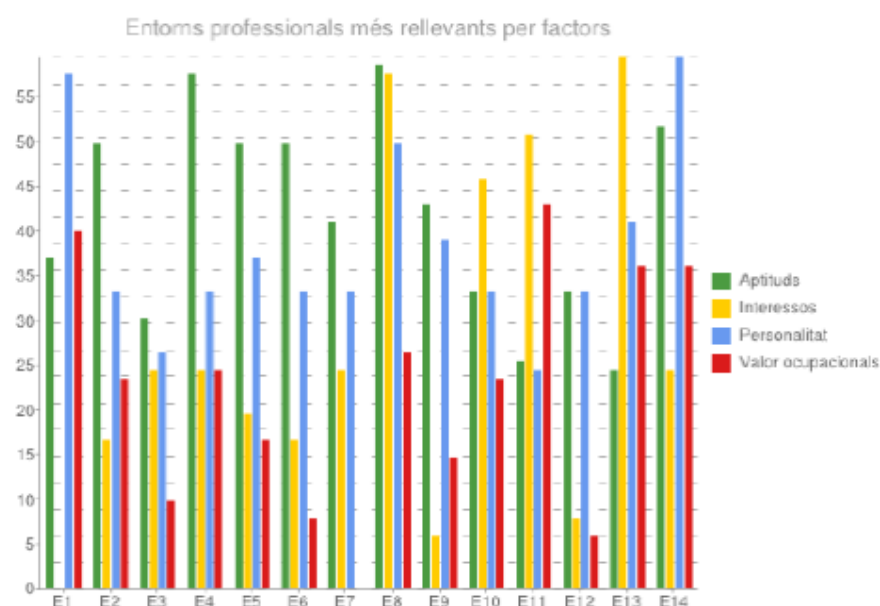
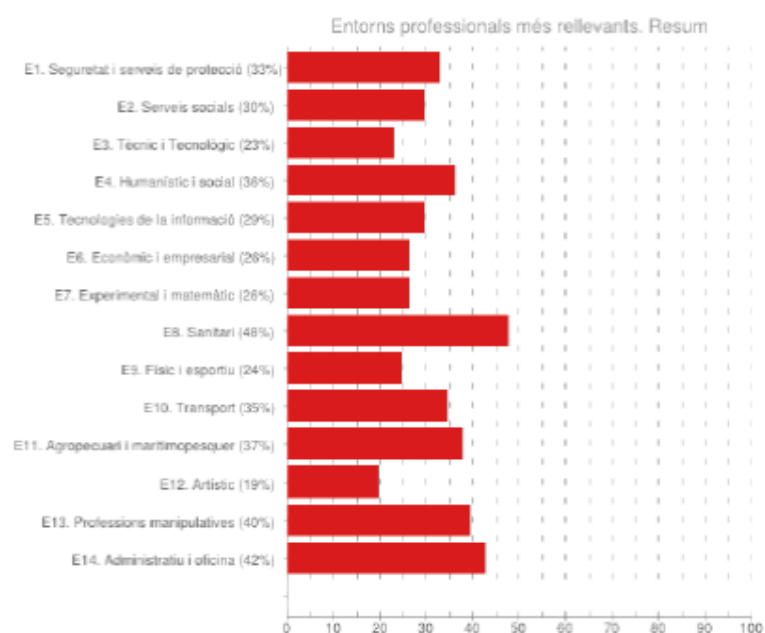
Preinscripció: -

Matrícula:

*Si tens dubtes, passa per la secretaria de
l'INS Vila-seca i no dubtis a preguntar-nos-els!*

RESULTATS DELS QÜESTIONARIS

GRÀFIQUES ESPECÍFIQUES DE:

LA NOSTRA ORIENTACIÓ PEDAGÒGICA

QUÈ CREIEM QUE HAURIA D'ESTUDIAR ?

Començar una nova etapa sempre implica canviar moltes coses, tant en la manera de plantejar-la com en els esforços que s'han de fer per aconseguir-la. Un cop finalitzada l'etapa de l'ensenyament obligatori, des de l'INS Vila-seca ens hem esforçat per aconsellar i assessorar de cara al futur els alumnes que aquest any finalitzen 4t d'ESO.

Per fer aquesta orientació s'han seguit una sèrie de passos:

- Realització d'un qüestionari individual, destinat a conèixer l'adaptació de cadascun dels alumnes als diferents àmbits, tant laborals com professionals.
- Estudi individualitzat de cada cas per part de l'Equip Orientador.
- Posada en comú de les conclusions en una entrevista personal amb cada alumne.
- Transmissió de la informació als pares.

CONSELL ORIENTADOR

Després de l'entrevista efectuada amb l'alumne/a, de la valoració de les seves preferències professionals, dels resultats de les competències obtingudes a la prova del Departament d'Ensenyament i de l'anàlisi del seu expedient acadèmic, se l'orienta vers:

CFGM DE L'ÀMBIT SANITARI

Cicle recomanat:

Emergències sanitàries

INS Cal·lípolis

ANNEX V. L'entrevista

a) Generalitats sobre l'entrevista

A les primeres entrevistes és útil aplegar, prèviament, informació el més objectiva possible, que podem extreure inicialment de qüestionaris (personal, motivacional, lúdic, familiar, etc.), l'historial acadèmic, l'historial mèdic, el rendiment escolar actual, etc. Els dos elements més adients per a reunir aquesta informació són el alumne/a i els seus pares o tutors. Aquesta mena d'informació convé tenir-la reunida en la fitxa de seguiment de l'alumne; la seva anàlisi ens permetrà detectar els punts que caldrà aclarir amb l'alumne durant l'entrevista personal, o amb les persones que calgui.

Prèviament a l'entrevista amb l'alumne o amb els pares reviseu la fitxa que omple l'alumne a principi de curs en la que parla de la seva situació familiar, acadèmica, afeccions, etc.

En iniciar la primera entrevista, per tal d'establir un primer contacte, parreu de quelcom que li agradi o d'un tema comú: una afecció, un esport, música, etc. I si és possible feliciteu l'alumne per algun fet que ha realitzat, que vosaltres heu observat i del que ell no era conscient, permetrà trencar el gel i veure al professor com una persona propera ja que parla de coses seves i valora allò que fa bé.

Seguidament s'ha d'informar sobre el motiu de l'entrevista, a fi d'evitar confusions, malentesos, i passar a abordar les qüestions relacionades amb l'aprofundiment de la situació de l'alumne en els aspectes personals, familiars, escolars i socials.

És important no prendre cap mena de notes mentre es fa l'entrevista amb l'alumne o els seus pares a no ser dades numèriques o adreces; tot i que si aconsellable fer un recull d'allò comentat amb els pares en acabar l'entrevista.

b) Elements pràctics de l'entrevista amb l'alumne.

Durant l'entrevista amb l'alumne és fonamental que el/la tutor/a segueixi unes normes actitudinals per a aconseguir els quatre objectius bàsics de qualsevol entrevista inicial:

- Crear un ambient relaxat durant l'entrevista.
- Posar les bases d'una relació personal òptima entre professor i alumne.
- Adreçar-nos a l'alumne pel seu nom de pila o el seu renom sempre que sigui acceptat per ell.
- Mostrar interès pel que ens explica: mirant-lo quan parla, sense interrompre la seva exposició, fent preguntes aclaridores, per entendre allò que ens explica.
- Acceptar l'alumne/a tal com és i no pretendre fer-lo com nosaltres volem que sigui o segons el nostre model ideal de persona.
- Allò no està en contradicció amb posar a l'alumne fites de millora i esforç per a aconseguir en un termini pactat.

- Procurar que l'alumne es desangoixi i relaxi. Transmetre-li seguretat i tranquil·litat
- Prendre una actitud empàtica. Posar-se en el seu lloc i circumstàncies per comprendre'l.
- Propiciar que sorgeixi la problemàtica de l'alumne, si aquesta existeix, si no és important que l'alumne vegi al professor proper al qual pot acudir davant de qualsevol eventualitat o necessitat.
- Tractar l'alumne segons el seu nivell maduratiu i no fer-lo més gran del que és ni més petit.
- Ajudar l'alumne perquè es conegui millor. El seu descobriment ha de ser des del propi alumne.
- Ressaltar els trets positius de l'alumne/a.
- Utilitzar el silenci per facilitar la intervenció o la reflexió de l'alumne.
- Valorar els seus projectes i activitats tant acadèmiques com lúdiques.
- Acordar pautes d'acció i petites fites acceptades per l'alumne limitant el seu assoliment temporalment i establir les pautes avaluadores per saber que s'ha aconseguit la fita proposada. Les fites han de ser poques i clares i avaluables.
- Potenciar la formació d'un criteri personal propi de l'alumne/a.
- Al final de l'entrevista acomiadar-lo amb afecte i deixar el camí obert a noves trobades. Deixant de forma explícita la disponibilitat del professor vers qualsevol demanda de l'alumne.

c) A l'entrevista cal evitar.

- Aparentar pressa: mirar el rellotge, desviar la mirada, etc.
- Fer-li gran quantitat de preguntes. Sotmetre l'alumne a un interrogatori.
- Interrompre en l'exposició de les seves idees.
- Vulnerar la seva intimitat. Obligar a dir allò que no vol revelar.
- Prendre conclusions precipitades.
- Estar més pendent d'allò que succeeix al nostre voltant que de la pròpia entrevista.

L'entrevista inicial no ha de ser una acció puntual, ha d'estar en funció de la situació de l'alumne, ha de ser un inici amb la conseqüent realització de noves entrevistes, estructurades en funció de les necessitats de l'alumne.

d) Guió orientatiu de l'entrevista amb l'alumne/a

Aquest guió és orientatiu, hem de tenir present que quan s'està participant de l'entrevista, aquesta va derivant vers camins que a vegades se surten del nostre esquema preconcebut i que aquesta circumstància no ens ha de preocupar, l'objectiu important de l'entrevista és que l'alumne trobi proper el professor o professora durant el seu desenvolupament i que descobreixi

que amb el professor té una persona disposada a escoltar-lo i a orientar-lo si és el cas.

Aspectes personals.

- Definició de si mateix i acceptació de si mateix, conèixer el nivell d'autoconcepte de l'alumne.
- Opinió dels altres envers ell, conèixer el seu nivell d'autoestima.
- Condicions físiques. Esports que practica.
- Interessos professionals cara al futur.
- Afeccions en el temps del lleure, hobbies
- Actituds i aptituds pròpies.
- Activitat acadèmica.
- Malalties al·lèrgies, prescripcions mèdiques.
- Hàbits alimentaris.

Aspectes familiars:

- Estructura familiar i composició.
- Integració en la dinàmica familiar. Persona o persones de més confiança dins de la família. Relació afectiva amb els pares i germans i d'altres membres de la família.
- Situacions traumàtiques viscudes per la família o algun membre o l'alumne mateix.
- Disponibilitat econòmica: professió dels pares, residència, bens de consum.
- Nivell de comunicació familiar: àpats, TV, compres, sortides, etc.
- Nivell d'exigència per part dels pares o tutors.
- Suport a les seves activitats escolars i extraescolars.
- Hores de descans.

Aspectes escolars:

- Resultats acadèmics. Els resultats acadèmics estan d'acord amb el seu esforç?
- Interès per l'estudi. Utilització de les tècniques d'estudi. Disposició de material de consulta personal o familiar: enciclopèdies, ordinador, internet ...
- Assignatures del seu interès, assignatures més refusades.
- Relació amb els professors/es i companys/es de classe.
- Visita a la biblioteca del centre, de l'ajuntament. Disposició de carnet de la biblioteca.

Aspectes socials:

- Activitats lúdiques i extraescolars.
- Relació amb els seus/es amics/gues del barri

ANNEX VI. Reunions amb els pares del grup classe

a) Objectius de la primera reunió amb els pares i tutors del grup classe

Abans de l'inici de curs (si el calendari ho permet), hi ha establert formalment una reunió entre les pares, mares i tutors legals dels alumnes amb el tutor o tutora del grup-classe per tenir un contacte inicial. Els professors tutors s'han de mostrar accessibles a qualsevol demanda per part dels pares o tutors legals. En aquesta assemblea s'informarà de totes les qüestions organitzatives del curs que s'inicia. La reunió es duu a terme la primera quinzena d'octubre.

La reunió inicial amb els pares del grup-classe pretén assolir els següents objectius:

- Presentació del tutor i facilitar el contacte i coneixement mutu.
- Informar-los sobre la normativa, el funcionament del centre i la programació i organització del curs.
- Informar-los sobre el seguiment dels seus fills.
- Dinàmica de les reunions tutor – pares durant el curs.
- Orientació professional pels alumnes amb 16 anys o a final d'etapa.

Al llarg de curs es poden convocar les reunions informatives que es considerin oportunes pel millor seguiment acadèmic i personal dels alumnes.

Al final del primer trimestre, els tutors de tots els cursos d'ESO convocaran als pares per fer-los entrega en mà les notes corresponents a aquest trimestre. Depenent de les característiques del grup, i de les preferències del tutor/a, aquest acte d'entrega es podrà fer citant als pares de manera individual (amb dia i hora concrets), posant un marge d'hores en què el tutor estarà disponible per fer l'entrega a mesura que vagin arribant els pares, o bé fent una sessió grupal d'entrega de notes a totes les famílies del grup alhora.

Al segon cicle i concretament a 4t d'ESO o a partir del 16 anys complerts, s'intensificaran les entrevistes tutors-pares per afavorir l'orientació professional o acadèmica dels alumnes. Al mes de maig seran també convocats per donar-los els resultats de l'orientació feta al centre per part de l'equip orientació.

El guió de la reunió de principi de curs amb els pares està a la carpeta de tutoria.

b) Generalitats de l'entrevista amb els pares

Durant el primer trimestre del curs acadèmic (o en cas contrari, aprofitant l'entrega de notes en mà a les famílies) és oportú mantenir una entrevista amb els pares, amb l'objectiu d'aclarir aspectes escolars i personals de l'alumne, que permeti al tutor estructurar millor les pautes d'ajuda i orientació, i comptar amb el suport familiar que propiciï una col·laboració continuada entre el centre i la família.

En aquesta primera entrevista el tutor ha de demanar informació sobre aspectes personals, escolars i professionals de l'alumne, informar els pares del rendiment, l'actitud i la integració al

grup del seu fill/a i, finalment, arribar a uns acords d'actuació conjunta amb el seu fill/a. És important que els pares es plantegin o es fixin fites d'actuació i no marxar de la reunió havent delegat funcions pròpies al tutor/a.

Les hores d'entrevista amb les famílies han d'estar a l'abast de les famílies.

c) Elements pràctics de l'entrevista amb els pares

- Crear un ambient de conversa relaxat.
- Mostrar interès pel que expliquen els pares. Demanar aclariments.
- Actitud empàtica. Posar-se en lloc dels pares per comprendre millor les seves preocupacions. No oblidar que un pare – o una mare- s'estima moltíssim al seu fill/a.
- Utilitzar el silenci quan sigui convenient per afavorir la intervenció dels pares.
- Donar informació sobre el fill, prèviament raonada i interpretada
- Procurar que la informació que es doni no sigui mal interpretada.
- Aclarir situacions conflictives entre alumnes i/o entre alumnes i professors/es.
- Donar orientacions sobre les pautes d'actuació familiar.
- Arribar a uns acords
- Propiciar una propera trobada si és el cas especialment per la revisió del compliment de les tasques encomanades.
- Manifestar la disposició personal a qualsevol entrevista, assessorament o aclariment.

d) Guió orientatiu per l'entrevista amb els pares

Aspectes personals:

- L'opinió sobre el/la seu/va fill/a a nivell personal, familiar, acadèmic i relacional.
- L'ambient familiar: pares, germans, ...
- Estructura de la unitat familiar de convivència.
- L'organització dels horaris de treball, descans, activitats esportives, lúdiques ...
- Les afeccions del alumne en el seu temps de lleure. Opinió dels pares.

Ambient familiar.

- Persones amb les que conviu a la unitat familiar.
- Estructura familiar i composició.
- Integració en la dinàmica familiar. Persona o persones de més confiança dins de la família. Relació afectiva amb els pares i germans i d'altres membres de la família.
- Possibles situacions traumàtiques viscudes per la família o algun membre o l'alumne

mateix.

- Disponibilitat econòmica: professió dels pares, residència, bens de consum.
- Nivell de comunicació familiar: àpats, TV, compres, sortides, etc.
- Nivell d'exigència per part dels pares.
- Suport a les activitats escolars i extraescolars.
- Hores de descans.

L 'ambient social:

- Amics/gues i companys/es amb qui es relaciona. Opinió dels pares.
- L 'horari dedicat a veure la TV, ordinador, consola, MP3, xat,
- Participació de l'alumne en entitats o agrupaments culturals o esportius.
- Projectió de les activitats lúdiques dels pares sobre els fills – filles.

Aspectes escolars:

- Percepció de l'adaptació de l'alumne al centre.
- Faltes d'assistència i de puntualitat.
- L'actitud davant l'estudi i de l'activitat acadèmica
- Adequació del lloc i el moment d'estudi a casa.
- La disponibilitat d'ajut a l'alumne/a a l'estudi: professor particular, germans pares
- La utilització de material de consulta, ordinador, connexió internet.

Aspectes professionals:

- Les seves expectatives vers el futur del seu fill/a
- Han parlat amb el/la seu/va fill/a sobre aquest tema?
- L 'opinió de les capacitats, l'actitud i els interessos del/de la seu/va fill/a.

e) Model registre d'entrevista amb alumnes o pares

Institut Vila-seca
 Av. Alcalde Pere Molas, 24
 43480 Vila-seca
 Tel. 977 39 42 44
 Fax 977 39 42 85
 e3008523@xtec.cat

REGISTRE D'ENTREVISTA AMB PARES O ALUMNES

Alumne/a: Curs:

Data de l'entrevista:

Entrevista demanada per

Assistents:

MOTIU DE L'ENTREVISTA

.....

.....

.....

DESENVOLUPAMENT

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

CONCLUSIONS I/O ACORDS

.....

.....

.....

.....

.....

El/la professor/a

ANNEX VII. Els professors de l'equip docent com a potenciadors del procés d'aprenentatge

a) La intencionalitat

El tutor ha de definir clar l'objectiu que es proposa amb el grup classe i ha de buscar la implicació de l'alumne captant la seva atenció, interessant-lo. La motivació és una bona eina per a captar l'atenció de l'alumne.

Actuacions:

- Planificar i programar el procés docent.
- Seleccionar i organitzar la informació.
- Guiar i graduar el procés, adaptant-se a les capacitats dels alumnes.
- Motivar a l'alumne per a que s'impliqui en el procés.

b) La transferència

El professor/a guia l'alumne per a què entengui allò que està fent i la seva utilitat per a aprenentatges futurs (aprenentatge significatiu). Els aprenentatges els ha de relacionar amb d'altres ja assolits i arribar a assolir els mecanismes de la generalització i la transferència a circumstàncies concretes. El professor procurarà que els aprenentatges, sempre que sigui possible, estiguin connectats amb els continguts d'altres àrees amb experiències de la vida quotidiana, amb el món laboral i els valors que regeixen la vida.

Actuacions:

- Fer que els aprenentatges superin l'aspecte instrumental i immediat.
- Projectar els aprenentatges a noves i diferents situacions, presents o futures.
- Relacionar el que coneix l'alumne amb allò que aprèn.
- Motivar el desig d'aprenentatge i participació.
- Relacionar allò que s'aprèn amb la vida quotidiana.

c) El significant

El professor o professora ha de procurar que l'alumne/a relacioni els aprenentatges amb les seves motivacions. Aquesta relació entre el que ja es coneix i els nous coneixements s'anomena aprenentatge significatiu.

L'aprenentatge és significatiu quan hi ha relació entre els continguts, les activitats i la realitat de l'alumne.

Actuacions:

- Avaluar els coneixements previs dels alumnes per a lligar-lo amb els nous

aprenentatges.

- Fer entenedor l'objectiu final de l'activitat.
- Adequar les activitats al procés maduratiu de l'alumne (objectius mínims)

d) Sentit de competència

Reconèixer les capacitats de l'alumne/a i fer-lo conscient de “que pot fer allò que se li encomana”. Potenciar l'autoconcepte i autoestima de l'alumne. La percepció de la incompetència genera un sentiment progressiu d'incapacitat, que fomenta les expectatives negatives, pel subjecte i per qui l'envolta. Per això, l'objectiu del professor ha de ser despertar en l'alumne un sentiment positiu vers ell mateix.

Actuacions:

- Fomentar la motivació com a element iniciador del procés d'ensenyament aprenentatge.
- Potenciar en l'alumne el sentiment de “jo ho puc fer”, “abans de dir no, he de provar les meves capacitats” per resoldre el problema.
- Evitar experiències successives de fracàs, si és el cas, tractar-les individualment amb l'alumne/a.
- Fomentar l'autoconcepte i l'autoestima.
- Assenyalar els avenços i el procés que realitza l'alumne i raonar-los.
- Reconduir l'actitud de l'alumne en els seus èxits i fracassos.

e) La participació activa

El/la professor/a imparteix coneixements i ajuda l'alumne a arribar a la fita establerta, a través d'un procés adequat, a la realització de manera satisfactòria de les activitats encomanades. Els alumnes han de ser capaços de reconèixer les seves necessitats i les dels altres i contrastar-les. El professor/a ha d'evitar la competitivitat agressiva i fomentar la interacció entre iguals.

Actuacions:

- Compartir el sentiment de manera ordenada.
- Afavorir la interacció entre companys i companyes.
- Ajudar a que cada alumne tingui el seu lloc en el grup-classe.
- Respectar les aportacions dels membres al grup-classe.

f) Mediador de la individualització

El mediador ha de tenir en compte les característiques individuals i acceptar a cada subjecte com és, amb les seves peculiaritats de desenvolupament, les seves estratègies i les seves característiques. Així, el professor/a observarà les diferències individuals i s'adaptarà al ritme d'aprenentatge dels alumnes.

Actuacions.

- Atendre la diversitat (intel·lectual, madurativa, cultural, física, ...) d'interessos respectant el ritme d'aprenentatge.
- Potenciar la formació d'un pensament independent i propi.
- Ajustar el treball a les possibilitats de cada alumne.
- Afavorir l'autoavaluació perquè l'alumne conegui la seva evolució.

g) L'adaptació a situacions noves

Afavorir l'autonomia de l'alumne/a fomentant la curiositat intel·lectual, l'originalitat, la creativitat i el pensament divergent.

Actuacions:

- Fomentar la presa de decisions.
- Fer conscient a l'alumne dels propis canvis.
- Facilitar l'autoconeixement i les pròpies possibilitats d'aprenentatge.

ANNEX VIII. Atenció per part dels professors vers els alumnes

L'ús sistemàtic de l'atenció, per part del tutor vers els alumnes del seu grup, és un dels mitjans més utilitzats i efectius per a canviar el comportament dels alumnes. L'atenció prestada pel professor, en les seves diverses formes - somriures, elogis, paraules de suport,... - si es fan contingents a un comportament positiu, tendeixen a augmentar-ne la freqüència i operen com a reforçadors. La retirada d'aquesta atenció, referida a l'aparició d'un comportament inadequat, disminueix la seva freqüència.

En general, la supressió de l'atenció és designada com "ignorar" i afavoreix l'extensió de l'esmentat comportament. Ignorar el comportament inadequat i elogiar allò que és idoni s'utilitza, de manera combinada.

Comportaments a observar en els alumnes.

- Estudi productiu.
- Participació en la cohesió del grup classe.
- Lideratge dins del grup. Líder afectiu i efectiu. Líder manifest i líder ocult
- Nombre de problemes correctament realitzats; tant poden comptabilitzar-se els merament acadèmics com la resolució de conflictes.
- Compliment de les normes de convivència i d'aula.
- Repartiment del poder dins del grup classe.
- Definició dels subgrups dins del grup classe.
- Comportaments distorsionadors dins de la classe.
- El nombre d'alumnes pertorbadors que hi ha a la classe.
- Els nivells de les capacitats acadèmiques dels alumnes i la gravetat del comportament pertorbador
- La quantitat de suport, per part dels companys, de l'actitud inadequada.

Quan haguem identificat les conductes més problemàtiques que interfereixen en l'aprenentatge, però que no són destructives les podem ignorar, com per exemple: somniar despert, neguitejar els companys,... Hi ha d'altres que no es poden passar per alt, per l'alteració del grup i el funcionament de la classe, com poden ser: comportar-se d'una manera molt alterada, fer molt soroll, escapar-se de la classe, destruir propietats,... Aleshores, ignorar aquests comportaments resulta inadequat i s'ha de procedir de manera immediata a restaurar l'ordre a la classe des de l'autoritat o l'acció sancionadora del professor/a.

ANNEX IX. Psicologia de l'adolescent

L'inici de l'etapa educativa de l'ESO coincideix evolutivament amb la pubertat i continua amb l'adolescència. És un període força important en el desenvolupament de l'individu; per tant és important que els professors i professores que imparteixen docència en aquesta etapa siguin conscients de la transcendència d'aquest període i sàpiguen fer l'acompanyament adient amb equilibri entre l'exigència de l'adult i la feblesa i la inconstància de l'adolescent.

L'adolescent viu un procés de transformació important que afecta en tots els aspectes de la seva vida: canvis fisiològics, intel·lectuals i afectius amb períodes d'instabilitat emocional i social. Aquesta evolució comporta en els adolescents, generalment, una crisi i conflictes de difícil resolució. Crisi que és necessari passar i alhora superar.

Des del punt de vista fisiològic es dona una transformació biològica externa caracteritzada per:

- Desenvolupament físic del propi cos.
- Força augment de la força física.
- Definició dels trets facials.
- Acceleració del funcionament de les glàndules endocrines.
- Desenvolupament del sistema cardiovascular.

La rapidesa en què es succeeixen els canvis en l'adolescent origina molta despesa d'energia en els nois i noies, que solen presentar cansament i que pot derivar en la desinhibició en el seu aprenentatge. Altres manifestacions característiques de l'edat són l'apatia, l'estrès, les alteracions de conducta, portar la contrària a les opinions i indicacions de l'adult, presumir dels propis defectes, indisciplina o riure's de les advertències. Tots són fets simptomàtics d'una instabilitat que no els permet durant un temps trepitjar sobre segur sinó més aviat en un terreny d'arenes pantanoses.

Respecte a la vessant intel·lectual, comença la transició del pensament concret a l'abstracte. Augmenta la capacitat racional i el pensament lògic. L'adolescent necessita parlar de com veu el món i alhora escoltar d'altres experiències del món, preferentment del seu grup d'iguals.

En aquesta edat l'alumne desperta el gust pel raonament i el plaer de xerrar, la qual cosa permet desenvolupar i assolir major grau de fluïdesa i comprensió verbal.

Des del punt de vista fisiològic, es donen alteracions neurològiques i hormonals. A nivell afectiu hi ha una estructuració del jo com a individu. L'afirmació personal, es busca per mitjà del suport del grup d'iguals, donant lloc a:

- L'acceptació de les normes del grup d'iguals.
- Desenvolupament de la sensibilitat afectiva.
- Desequilibri emocional i afectiu, oferint canvis imprevisibles de caràcter.
- Angoixa, inadaptació a certs grups, normalment els no naturals.

- Preocupació pel seu desenvolupament sexual.

Comença a ser gregari, les normes del grup s'accepten sense crítica, doncs el suport del grup li permet la pròpia afirmació davant dels altres i afavoreix el principi de pertinença i seguretat davant "possibles agressions alienes". Les relacions amb la família canvien d'orientació. Els adolescents són crítics amb els papers familiars, en la recerca de la pròpia independència buscant la llibertat en la presa de decisions i intentant des de la "contestació" mostrar-se diferents i originals a com eren abans, aquesta actuació els dona la percepció de llibertat.

El grup és l'aglutinador dels interessos propis, és aconsellable fer activitats en grup la qual cosa permet:

- L'afirmació del jo a través del grup.
- L'actitud de confiança dins del grup.
- El sentiment de pertinença al grup.
- L'expressió dels sentiments de cada persona en relació al grup.
- La relació positiva entre les persones del grup.
- Una conducta nova, sense por d'expressar-la en el grup.

Les activitats han de partir del treball en petit grup per tal d'afavorir la participació de tot l'alumnat i crear un clima de confiança a l'hora d'expressar les idees personals. Posteriorment en l'exposició de les conclusions davant del grup classe tindrà el suport del petit grup del qual és portaveu.

La iniciació al pensament formal permet fer abstraccions de la realitat i realitzar hipòtesis. En el plantejament de qualsevol activitat partirem de les idees preconcebudes de l'alumne i de les seves vivències personals.

Comparativa entre els diferents canvis a l'adolescència

Transformacions físiques	Implicacions psicològiques	Repercussions educatives
*Augment d'estatura i pes *Augment del pèl pel cos *Activitat de la hipòfisi *Maduració sexual. <i>Transformacions personalitat/afectivitat</i> *Recerca de la identitat *Autoafirmació. *Elaboració autoconcepte *Autonomia *Introspecció. *Egocentrisme. *Sentit crític. <i>Transformacions intel·lectuals.</i> * Aparició del pensament formal.	*Inseguretat davant dels propis canvis. *Cansament *Preocupació per la pròpia imatge *Preocupació ideològica *Rebel respecte a l'adult. *Importància del grup d'iguals. *Intolerància *Establiment de relacions reals/possibles. * Establiments de relacions causa/efecte	*Mètodes de treball diversos *Varietat en la presentació d'activitats. *Posar períodes de descans per a evitar el cansament. *Establir normes clares. *Treballar des dels grups cooperatius. *Ofertir models positius entre iguals. *Proposar objectius assolibles. *Corresponsabilitat *Adequació als diferents ritmes de treball individual *Adequació als diferents nivells de desenvolupament del pensament. *Proposta d'activitats que afavoreixin el raonament hipotètic – deductiu.

ANNEX X. Idees a tenir en compte quan es treballa amb preadolescents, adolescents i joves

1. Els adolescents aprenen per mitjà de models, volent imitar aquelles accions que els agraden dels adults, buscant model en les respostes que els adults donem en certes circumstàncies o que consideren respostes exitoses a la situació del moment.
2. S'ha d'anar en compte amb la prepotència per part de l'adult, té més experiència i l'autoritat ... Les qualitats de l'adult poden fer que aquest es vegi més prepotent davant dels adolescents. És convenient explicar i raonar el perquè de les nostres decisions i accions.
3. L'educació dels nois i noies correspon a tots els membres de la societat: família, professors, i, en general, el medi social on el noi i noia es desenvolupen. Cada sector ha de respondre de la part que li pertoca evitant delegar les seves funcions en un sector diferent al que li pertoca actuar. La qual cosa no exclou "ponts" de cooperació i establiment d'actuacions comunes.
4. El preadolescent per naturalesa és espontani, diu allò primer que li ve al cap, sense pensar, però alhora sense voler fer mal. S'ha d'aprofitar aquesta espontaneïtat i llibertat de pensament per apropar-nos més al coneixement del preadolescent.
5. Hi ha una mínima part de professors i professores que són CARISMÀTICS, no tots els professors som o podem ser-ho, però hem de ser conscients de les nostres qualitats i posar-les a l'abast dels adolescents i joves. Els professors i professores som humans no superhomes/superdones i en el món de l'educació no se'ns demana ser superhomes o superdones sinó ser els models de persona davant dels adolescents i joves que aquests cerquen.
6. Els adolescents tenen els seus líders, generalment del grup d'iguals. No s'ha de crear rivalitat entre el líder de l'adolescent i l'adult més proper al jove, cadascú ha de respectar a l'altre el seu espai. El líder ha d'ésser reconegut per l'adult i aquest s'ha de guanyar el seu espai davant del líder i no veure'l com a enemic; allò no es pas sinònim de transigir a totes les demandes del líder.
7. Fer un seguiment del moment evolutiu dels adolescents, per mitjà d'una fitxa, per exemple. Qualsevol document sobre l'adolescent en el que es reflecteixin informacions personals de l'alumne ha de ser tractat com a confidencial.
8. Els professors som professors, no policies, però sovint se'ns encomana la tasca de jutge, per part de l'adolescent i en aquest moment hem de ser imparcials i justos, no deixar-nos portar per simpaties sinó per la recerca de la veritat.
9. Quan parlem amb els infants i joves hem de prendre una actitud empàtica, posar-nos a la seva pell i esbrinar perquè ens ho diuen?. Què hi ha rere de les seves paraules? Quina és la seva experiència per dir allò que estan dient, és a dir fer servir l'empatia, posar-nos en el lloc d'ell per entendre'l.

10. És interessant escoltar als adolescents i joves, sovint allò que diuen són bajanades per nosaltres, però per a ells allò pertany al seu viure quotidià i com a tal, és important. Sovint volen conèixer la nostra opinió sobre el tema, el que succeeix és que ens la demanen de manera peculiar. Hem de llegir entre línies allò que diuen sense pensar malament, sovint no troben les paraules adequades. Hem d'acostumar-nos a donar la importància que té per a ell.
11. Evitar que la relació amb els adolescents estigui caracteritzada per la nostra pressa, al contrari és important mostrar-nos receptius i amb interès pels adolescents i el seu món, les seves famílies i els seus problemes.
12. Igual que l'adult interroga l'adolescent per saber, aquest/a també vol saber i ens ha de poder interrogar d'igual manera sobre el que pensem del tema, nosaltres per la nostra banda hem d'estar disposats a respondre. Això no vol dir que hem de saber de tot i hem de tenir respostes per a tot; és també interessant comentar a l'alumne/a que buscarem la resposta si no la coneixem en aquest moment. Ells volen respostes a les seves preguntes igual que nosaltres volem respostes a les nostres. La comunicació és un intercanvi d'informació.
13. Hem de ser afectuosament exigent, amb els nostres alumnes i exigir fins on ells puguin donar, demanar més del que poden assumir pot generar ansietat i baixar l'autoestima i exigir menys pot infravalorar la persona.
14. Hem d'ésser respectuosos amb les problemàtiques familiars com per exemple, amb els fills de famílies monoparentals, separats, etc. Són persones a les que sovint aquests llargs processos poden marcar i especialment en la infància i l'adolescència. A vegades aquests adolescents són manipulats segons els interessos dels seus progenitors. Però, hem de tenir present no convertir-nos en els seus pares!
15. Reflexionar des d'allò que passa al voltant del món de l'adolescent, hem de deixar entrar la vida al quotidià de l'escola, no podem restar aliens a allò que passa al nostre voltant i al dels nois i noies.
16. Encomanar-li obligacions, confiar en el seu bon compliment i reconèixer el seu esforç per a complir-les.
17. Hem de sotmetre als adolescents a petites frustracions, a que sàpiga encaixar les negacions a què els sotmetem nosaltres o la pròpia vida. Això prepara per a la vida adulta i per a aprendre com respondre a les negacions.
18. Sovint protegem molt als adolescents o ens cauen millor uns que els altres això és normal, però no justificable. No podem fer excepcions ni permetre favoritisme vers uns alumnes sobre els altres. Hem d'ésser justos amb l'aplicació de la norma i pensar que els adolescents i els joves sovint confien en la nostra imparcialitat.
19. Ser sincer amb l'adolescent i el jove i exposar les coses tal com són i com les veiem.
20. Buscar les qualitats positives de les que gaudeix l'adolescent o jove i valorar-les explícitament davant d'ell.

21. Donar paraules d'ànim i d'autoafirmació.
22. Acompanyar el seu pensament i reflexió. Afavorir el pensament intern.
23. Si hem de corregir una persona hem de fer-ho sense incidir excessivament en allò que fa malament i procurant valorar alhora allò que també fa bé, per no atacar perillosament la seva autoestima o autoconcepte. Ser prudent i respectuós amb la persona durant la correcció. “Ser durs amb el problema i en la recerca de canvi d'actitud de l'alumne però no amb la persona.”

ANNEX XI. Decàleg sobre la dinàmica dels grups

1. Un grup és un conjunt de persones que actuen amb unes finalitats comunes.
2. Cada membre del grup juga un paper i fa unes tasques acordades expressament o implícita.
3. L'aptitud per a les relacions humanes s'adquireix des del desenvolupament vital de cada membre.
4. L'atmosfera de grup és el clima, la disposició d'ànim, el to i sentiment difós en el si del grup.
5. Cada persona sap el que el grup espera d'ell i afavoreix la cohesió grupal i la comunicació entre la resta dels membres del grup.
6. La productivitat de l'individu i del grup està directament relacionada amb els nivells de participació.
7. Les normes de grup són una garantia de continuïtat. S'han de revisar periòdicament.
8. El control social del grup s'assegura la conformitat amb les expectatives dels seus integrants.
9. La identitat d'un grup assegura un vincle i una simpatia comuns i dóna consciència d'unitat grupal.
10. El nombre de membres del grup, el calendari d'activitats, l'ús de recursos, són circumstàncies inherents en el procés de consolidació, estabilitat i generalització.

ANNEX XII. Decàleg de l'educador i l'educadora

1. Donar seguretat a l'adolescent i jove.
2. Estimar els adolescents amb els que treballem.
3. Eliminar amenaces, insults, càstigs i humiliacions.
4. Maduresa psíquica de pares i educadors.
5. No crear estats d'ansietat amb les nostres demandes o exigències.
6. Proporcionar el nivell suficient d'autoestima.
7. Conèixer el ritme evolutiu del nen.
8. Ser autèntic i un mateix.
9. Actuar com a models per als adolescents
10. Estar en actitud permanent d'escoltar